

L'ESTEL

de Mallorca

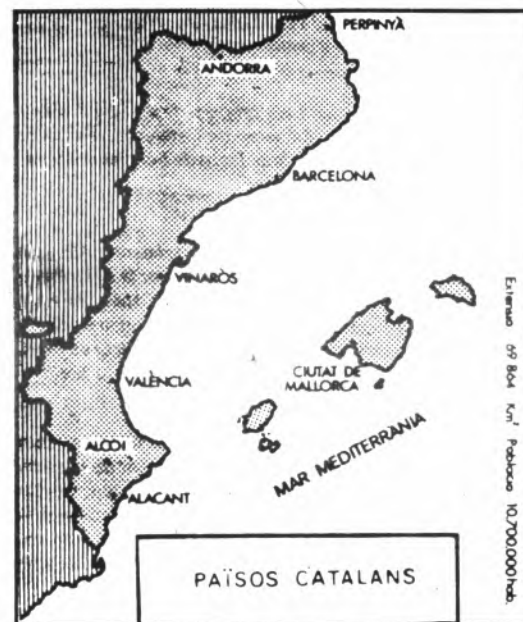
ANTIC S'ARENAL DE MALLORCA

PUBLICACIO INDEPENDENT DE LES ILLES BALEARS

ANY XII. NÚMERO 268

1er DE JUNY DE 1993

PREU: 200 PTS

Guillem d'Efak: «M.ª Antònia Munar és una valenta dona».

Jeroni Albertí: «Balears ha de negociar amb Madrid amb veu pròpia».

Els candidats del PSM han regalat 25.000 aufabagueres durant la campanya electoral.

Miquel Pascual: «Per primera vegada hi pot haver un diputat nacionalista balear al Parlament Espanyol».

Bartomeu Mestre: «Com Moïses es va plantar davant el faraó, anirem a Madrid a exigir la llibertat del nostre poble».

Joan Lluís Gamundí:
Els Nigorra varen voler arreglar el seu malfrat dient me. «Gamundí, ho sentim molt, hi ha moltes coses que nosaltres desconeixem, una vegada més, pel que és veu, els justos han de pagar pels pecadors, na Corona i jo, ho sentim.

MRW
SOLUCIÓ DE GUINYS

Per enviar o recollir qualsevol sobre o paquet en poques hores. Urbans, regionals, nacionals, internacionals

Carrer Berlin, 24
Tlf.: 74.33.35 - 36.
S'Arenal

Un exemplar d'aquest periòdic serà regalat a cadascuna de les famílies del casc antic de la ciutat de Mallorca. Si us ha agradat, trobareu una butlleta de subscripció a la darrera plana. Enviau-nos-la.

Aquest periòdic es pot trobar a tots els quioscos de Mallorca. Exigiu-lo al vostre quiosquer si no el trobau.

Els perruquers Joan i Xesc de la plaça de l'Olivar de Palma anaren a S'Era de Pula per veure el "Mestre"; veieren en Cruyff i els va convidar a dinar a ca seva quan vagin a Barcelona. És una gran persona i un gran entrenador que enguany durà un altre trofeu del Campionat de Lliga a les vitrines del Camp Nou.

L'Orquestrina d'Algaida presenta el seu nou disc «De cap a peus»

L'Orquestrina d'Algaida, el grup illenc que més fa ballar als espectadors, acaba de treure un nou treball discogràfic, es titula "De Cap a Peus". A la cara A d'aquesta obra hi ha el clàssic de Mazanero "Somos Novios", en una particular rumba-disc. La cara B, la conforma entre d'altres el rock original de Miquel Brunet "El Segle de les Sigles".

"De cap a peus" és el tercer disc de l'Orques-

trina d'Algaida en els seus nou anys d'actuacions pels escenaris de les Balears. El disc editat en format de CD i cassette inclou dotze temes de ball de sala (pas-doble, tango, vals, fox, rumba, rock, cha-cha-cha...). La presentació pública del disc tingué lloc el 22 de maig a la plaça d'Algaida amb una gran participació de públic que escoltà amb molt de gust els nous temes de l'Orquestrina.

El passat dijous dia 13, va visitar la seu de la Cambra un grup de 120 persones de l'Associació de la 3a. Edat de s'Arenal, aprofitaren la visita per fer un homenatge a l'home més vell, la dona més vella i el matrimoni més vell de l'associació. El president del Parlament, Cristòfol Soler, va presidir aquest acte i lliurà les plaques de l'Associació a aquestes persones.

Xafarderies

* En Tòfol Carrió, bon amic dels qui feim L'ESTEL, em contava l'altre dia que a l'Informe Setmanal de TVE presentaven el cas de dos pobles d'Extremadura. Un, té aigua que li sobra, però no la val repartir amb l'altre, que no en té prou. L'altre poble té un repetidor de TV i no vol que el primer poble hi connecti. Llavors diuen que nosaltres som insolidaris amb la resta d'Espanya...

* El mateix Tòfol Carrió, ens comentà també que va a escola de català i allà s'ha discutit si els forasters tenen una sèrie de complexos: en concret una incapacitat per aprendre llengües. Veuen que els mallorquins parlen dues llengües i ells en són incapços. Quan arriben tard a ca seva i senten parlar mallorquí a l'entrada de l'ascensor, se senten tranquils i acompanyats; si senten parlar foraster, se senten en perill, tenen por dels xoriços. El darrer complex del foraster, segons en Tòfol Carrió, és que els mallorquins som molt lliberals, molt europeus, mentre que ells son com els moros en matèria de moral. L'adulteri, el divorci i tot allò que àtany a la sexualitat els escandalitza.

* Vuitanta-cinc mil persones cerquen feina a les Balears a aquestes altures de la temporada turística. Això vol dir que molt pocs d'aquests aturats trobaran feina; i la pregunta és: ¿quina sortida té aquesta gent? A principis de segle els nostres avantpassats emigraren a Bons Aires i a Cuba, però és que ara allà no hi fa estar de res.

* Al Polígon de Llevant s'obrirà un centre per a dones maltractades. Fins ara n'hi ha un a sa

Vileta i un altre a Ciutat. Són uns llocs on poden anar a viure les dones maltractades pels seus homes. Allà reben acollida les dones provinents de les Llars de transeünts, dels jutjats o les que la policia troba al carrer. El drama de les agressions físiques i psíquiques a les dones, és una vergonya que hem de denunciar.

* El carrer de Monti-sion i els carrers que l'envolten ens ha agradat molt. Fusters, restauradors i escultors que treballen la fusta i en fan meravelles. En Jaume Figuerola té la fusteria al carrer de la Bala Roja, la família Fiol tenen un taller mecànic, i en Marc Pérez un taller de ferrer al mateix carrer. En Guillem Coll és escultor en fusta, en Miquel Espases és restaurador. En Josep Hernández i na Pilar Salvar també tenen un taller de restaurar mobles a l'esmentat carrer de Monti-sion. Tots se subscrigueren a L'ESTEL DE MALLORCA la setmana passada.

NOTA DE LA REDACCIÓ

S'Arenal de Mallorca vol posar de manifest que els articles publicats en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus autors. Totes les persones o entitats que se sentin afiludides pel contingut d'aquesta publicació tenen a la seva disposició la secció *Cartes al Director* que admet escrits que compleixin els següents requisits: * L'extensió màxima són vint-i-cinc retxes, escrites a màquina. * Les cartes han d'anar signades per l'autor amb noms i llinatges i ha d'incloure adreça, telèfon i D.I. No es publicaran textos firmats amb pseudònim o inicials i quan l'escrit provingui d'un col·lectiu, ha de signar-lo un dels seus components.

L'ESTEL DE MALLORCA. Publicació independent de les Illes Balears. Edició i direcció: Mateu Joan i Florit. Col·laboradors: Gracià Sánchez i Font, Jaume Sastre, Bernat Joan i Marí, Mateu Sastre, Climent Garau i Salvà, Miquel Julià.

Depòsit legal PM 473-80. Impressió: Hora Nova S.A. Publicitat i subscipcions: Camí de les Pedreres, 30. Apt. de Correus, 124. 07600 - s'Arenal. Tel. 265005. Fax: 269941.

Fèlix Pons va esser víctima dels insultats racistes i xenòfobs proferits pels militants andalusos i extremerenys del seu propi partit, PSOE.

ELS MILITANTS DEL PSOE SIULEN FELIX PONS PER PARLAR EN MALLORQUI

L'agressivitat racista dels forasters va en crescendo i la seva fòbia irracional contra la llengua de Mallorca no respecta ni partits, ni sigles, ni sexe, ni edats, ni persones. L'incident ètnic va passar al míting del PSOE al Palau d'Esports de Palma celebrat dia 15 de maig. Quan Felix Pons, cap de llista del PSOE al congrés espanyol per Balears i president de les Corts espanyoles, va començar a parlar en mallorquí, la majoria dels assistents, constituïda bàsicament per andalusos i extremerenys que viuen a Calvià, el féu del PSOE, el va increpar, siular i insultar de tal manera que Felix Pons, tot acollonit, va canviar de llengua i es va posar a xerrar en foraster. ¿Fins quan això? ¿Fins quan aquesta actitud violenta, racista i xenòfoba dels serbis-espanyols? ¿Què pensen d'això els mallorquins que encara hi ha dins el PSOE com Josep Moll, Joan March, Colau Llaneres, Jaume Armengol? ¿Fins quan disculparan l'agressió i tancaran els ulls a l'amenaça racista? Els forasters dins Mallorca són com els serbis que dins BòsniaHerzegovina practiquen la neteja ètnica i assassinen els musulmans per fer-s'ho tot seu. Si els mallorquins no ens organitzam i ens feim forts, els espanyols ens aplicaran el Barco de Rejilla i ens forçaran a l'exili i a la diàspora (J.S.)

ANDALUSIA ESTÀ ENDEUTADA FINS A LES CELLES

Després de l'eufòria de la gatera ve la ressaca. Andalusia va viure durant tot l'any 1992 una bauxa continua: l'Expo, Feria de Abril, corridas de toros, lailolailo lailolailo... Ara ha arribat però la dura realitat. La setmana passada es va fer públic l'estat de comptes de la Comunitat Andalusia que ha donat els següents resultats: el deute de la CA amb data 31 de desembre de 1992 pujava un bilió de pessetes. Si repartim aquest endeutament entre els sis milions d'andalusos toca a cada un la quantitat de 145.000 pessetes. Els interessos d'aquest deute d'un bilió puja a uns 100.000 milions anuals, és a dir, la CA andalusia paga cada dia 280 milions només d'interessos. Al final, els deliris de grandesa i els projectes faraònics de nous rics sempre es paguen cars. El pitjor de tot és que la gran majoria dels doblers necessaris per pagar la mà forada i la ganduleria dels andalusos sortirà dels Països Catalans. Ben mirat a Espanya passa el mateix que a Itàlia, allà hi ha un nord (Lombardia, Gènova...) que fa feina i paga impostos i un sud mafiós (Sicília, Calàbria...) que viu de la corrupció i dels fons públics que roba al nord. A Espanya passa tres unces del mateix. Hi ha un nord (Galícia, País Basc, Països Catalans) que és espoliat com una colònia mentre el sud (Andalusia, Extremadura i Castella) viu esquena dreta de robar als seus veïnats (J.S.).

MADRID LLADRE

Segons un informe recent de l'Organització de Cooperació i Desenvolupament Econòmic (OCDE) editat el passat mes d'abril, Balears és la comunitat autònoma que paga més a Madrid i una de les darreres a l'hora de rebre fons de l'estat espanyol i de la CEE. Segons aquest organisme internacional que té la seu a París, cada habitant de Balears aporta a Madrid 5.800 pessetes mentre cada extremereny, per exemple, en lloc de pagar rep 30.700 pessetes. Aquestes dades sobre l'espoliació fiscal encara són més altes segons l'informe del BBV en el qual Balears ha vist espoliat el 12'93% del seu Producte Interior Brut, cosa que suposa uns 181.000 milions de pessetes només durant l'any 1992. També segons el BBV cada habitant de Balears va aportar l'any passat 258.000 pessetes que van anar destinades a Andalusia, Extremadura... Altres dades que ara també s'han fet públiques és que Balears és la Comunitat Autònoma amb menys nombre de funcionaris per habitant, dos per cada mil, i que cada funcionari va tenir un cost l'any 1990 de 10.112 pessetes per habitant, també uns dels més baixos de l'estat espanyol (J.S.).

Ca'n Montes

Ous i formatges
Carrer Nou, 22
Tel. 260909
07620 LLUCMAJOR

TALLER RIERA
Reparació d'automòbils,
mecànica, xapa, pintura al forn
C/. Girfalc, 3. Tlf.: 10 03 15.
07182 — SON FERRER

DAUS

marcs i motllures
artístiques i d'alumini

C/ Ramon Llull, 16 b
PALMA

Tel. 72 09 36

Pep Aloy

PERRUQUER D'HOMES

COSTA DE SA POLS, 6 - LOCAL 12
EDIFICI SANT MIQUEL
TEL. 72 09 01 - 07003 PALMA

NAKAMURA®
THE MOUNTAIN TOOL SERIES

59.500,-

NAKAMURA
ESCAPE
SHIMANO
A-10

*L'autèntic
Mountain-Bike*

INTERSPORT®
Shops for Winners

Avda. Alejandro Rosselló, 7
07002 PALMA DE MALLORCA

ELS MIRACLES D'EN
JAUME JOAN BOVER!
LES MANS QUE
CUREN!

C/. Joan Alcover, 10
entresol
Tlf.: 46 44 00
Ciutat de Mallorca

L'esperit republicà

El poder de Catalunya (IV)

Joan Quetgles Professor de Filosofia d'IB

El poder d'Espanya minva, el de Catalunya (Països Catalans) creix. L'oligarquia castellano-andalusa, tot i estant aferrada a l'administració de l'Estat, ha de veure, desorientada, com s'introdueix un desordre creixent dins els seus dominis, i com la realitat econòmica i social segueix uns camins oposats a la voluntat dels oligarques. Com a dimonis, ells continuen reforçant els seus dispositius secrets per afeblir Catalunya. Però, de cada dia aquests dispositius som més a la vista de molta gent, i, a més a més, la seva eficàcia també minva. Així com, de manera semblant, a Catalunya, decreixen les vendes del diari nacionalista espanyol *El País*.

L'exasperació anticatalanista és correlativa i inversa al fracàs dels seus plans d'ocultació de la nacionalitat catalana a dins i a fora de l'Estat. La ideologia de la classe dominant és la ideologia dominant a l'Estat; però aquest domini és amplament rebutjat al Principat, i de cada vegada té majors dificultats a València, Mallorca, Menorca i Eivissa. Majoritàriament, les classes populars castellano-andaluses són addictes a la ideologia de la classe dominant; participen de la idea imperialista, i interioritzen el sentiment anticatalà i antibasc. Neguen també el fet nacional català. Però el seu discurs de negació esdevé de cada vegada més vil i llastimós. No fan sinó repetir sempre el mateix discurs irracional; les circumstàncies són unes altres, però ells continuen allà on estaven els seus Ortega y Gasset i Unamuno Jugo, energúmens nacionalistes espanyols. L'oligarquia espanyola és una classe que ja fa temps que hauria d'haver traspassat el llindar del cementiri de la Història. La seva permanència no fa sinó augmentar el grau d'irracionalitat de l'Estat espanyol.

Les classes populars catalanes van recuperant la ideologia que els és pròpia com a catalans, i fan una crítica creixent al discurs espanyol, així com

són a l'aguait de les noves corrents que empenyen el món. Però més que en el discurs intel·lectual, el poder de Catalunya rau en la prodigiosa activitat i iniciativa de les seves gent, dels individus de les diverses classes populars, incloent la burgesia nacional. La filosofia catalana no és obra de la ment d'un home sol, sinó producte encreuat de l'acció de centenars de milers de catalans que van construint l'esdevenidor. Aquesta dialèctica entre l'oligarquia espanyola -amb les classes populars castellano-andaluses al darrera- i el poble català (de Països Catalans) serviria de paradigma de la que descriu Hegel sobre la relació entre l'Amo i l'Esclau; a fi, l'Amo esdevé inútil i l'Esclau ho fa tot

i és el responsable àdhuc del benestar del seu Amo; l'Amo depèn de l'Esclau. Allò real passa a ser l'Esclau; és l'Esclau el que treballa, el que produeix, el que inventa, els ha de prendre iniciatives, el que pateix, el que crea; com més gegantí i notable és el treball de l'Esclau més content i poderós es mostra l'amo; però l'Amo, en si mateix, no és conscient, no té entitat pròpia; sense l'Esclau no seria res. L'Amo és un mer reflex d'allò real que és l'Esclau.

Com ja feien els Ortegues i Unamunos de l'època, l'oligarquia d'ara -penseu que té en les seves mans la major part dels mitjans de comunicació-, sempre que s'escau, mostra el més olímpic menyspreu pels "burgesos" catalans. Però, realment, allò que té entitat pròpia és Catalunya i els catalans. Els seus "Marios Conde" voldrien ésser els més grans financers del món - i impulsar l'espanyolisme fins a extrems inaudits-, però la realitat i les lleis de la física no es deixen burlar mai, i en Mario Conde s'ha hagut de beure la supèrbia: un dirigent -una dona!- de la banca Morgan ha explicat que "tècnicament és com si Banesto estàs en fallida des de fa quatre anys".

Certament, a Catalunya hi ha grans burgesos i financers que especulen en llengua catalana. Aquest sector social, objectivament, fa temps que va deixar de pertànyer a la burgesia nacional catalana. Com a sector, formen un bloc indestruïble amb l'oligarquia castellano-andalusa. D'oligarquia catalana, pròpia, no n'hi ha. Fa temps que va deixar d'existir com a classe dominant. Des de finals del segle passat, són les classes populars, urbanes, la burgesia nacional inclosa, les que creen i mantenen el projecte nacional català amb la seva feina i la seva intel·ligència.

Entrevista a Antoni Orell Soitiño

Antoni Orell és especialista en Fiscalitat i propietari d'un negoci d'assessoria al carrer Ramon Llull de Palma. N'Antoni és una persona conscienciada en el tema de la nostra llengua, i el seu bufet, des del principi, s'especialitzà en tramitar tota casta de paperassa en català.

— ¿Com ha anat aquesta iniciativa de tramitar tots els papers en català?

Quan vàrem començar decidírem que dur els papers dels nostres clients en català podia ser un bon servei ja que estava poc introduït en la majoria d'empreses, i menys fent referència a assumptes comptables, impostos... i nosaltres vàrem dir que sí que ho podíem fer; a la llarga això ens ha duit més d'un client. Existeix un mercat potencial d'empreses que volen tenir aquests serveis de comptabilitat i fiscalitat, etc en català i nosaltres responem a aquesta demanda, i així ens hem anat obrint camí.

— ¿Encara hi ha gent que es pensa que això no és legal?

Efectivament, encara hi ha gent que es pensa que la nostra llengua és de segon ordre i per tant no s'ha de fer servir per coses importants, i com que tot el que fa referència a Hisenda o al Registre Mercantil són coses importants, molta gent encara hi té un poc de por. Després, quan veuen que això no comporta cap problema i que és perfectament legal, la gent poc a poc es decideix a fer-ho.

— ¿Us ha passat qualche anècdota en aquest aspecte des que teniu el negoci obert?

Sí, record ara mateix una anècdota divertida d'un client que va venir i em va dir: "Vosaltres em podeu dur tots els papers i tots els comptes en català?" Nosaltres li responguérem que sí, i que no hi havia cap problema. Ell afegí: "Escoltau, ho vull tot, tot, tot, i si hi ha qualche lloc que posin pegues també vull que els poseu un recurs contenciós i que ho dugueu endavant". Nosaltres li vàrem dir que no hi havia cap problema per part nostra, i des d'aleshores és client nostre i no em tingut cap problema mai.

— ¿Heu notat que el català de cada dia està més prestigiat?

Sí, la cosa va molt a poc a poc, primer s'ha començat normalitzant els rètols, de cada vegada n'hi ha més, sobretot petites empreses, i llavors tira-tira va entrant cap a la part interna de l'empresa, la facturació, la comptabilitat... S'hi ha d'afegir que avui no hi ha cap problema per trobar programes informàtics de qualsevol tipus que siguin en català, o en qualsevol altra llengua, i així anam fent poc a poc.

ES GABINET

Assessoria fiscal i contable - assegurances,
declaracions de renda
Carrer Ramon Llull, 13
Tlf.: 72 84 97. Ciutat

TENNIS SON RIGO

Tennis
Futbol-sala
Hàndbol
Petanca
Cir. Footing
Squash
Volei
Mini golf
Tennis Taula
Gimnàs
Final Avda. Son Rigo - Tel. 74 33 66
Sometimes - Palma de Mallorca

XOCOLAT centre

DISCOS•VIDEOTECA, Font y Monteros 18 - Palma - Tel. 71 33 16

XOCOLAT posters

LAMINAS•POSTERS•ESTAMPACION CAMISETAS
Cecilio Metelo 5 - Palma - Tel. 71 63 47

EDICIONES Y DISTRIBUCION DISCOGRAFICA
Font y Monteros 18 - 07003 Palma -
Tels. 971-71 33 16 - Fax 72 06 85

Parlar bé poc costa

Eleccions generals

Joan Escanelles i Llinàs

Les eleccions, o més aviat els comicis, estan si **cau no cau** ("al caer" no ho diria). En un tres i no res, si no menten indicis, reverdirà la pugna, sense quarter ni remissió. Ara com ara, les diverses formacions han ultimat les candidatures respectives, tot resolent **els dubtes** (no "les dubtes") i afirmant compromisos. Quan sigui l'hora, tots seran a la meta per enfilars **el pendent** (no "la pendent") més o menys costerut cap al parlament espanyol o les Corts de Madrid, en els **escons** ("escanys" no es diu ni en foraster), reservats als més venturosos, i esquiterells per a la majoria.

Amb aquesta pretensió, els atletes escollits ocuparan l'arena, per sostenir, al temps de la campanya, una **lluita** (no val a dir "lutxa") prou animada i ambiciosa per a garantir a l'electorat que els pretendents a la funció pública són persones capaces de sortir-se'n amb èxit. **Tant de bo** que així fos! ("Ohalà" no és correcte).

Per descomptat (no "des de luego"), la **sang** **mai no arriba a la mar** (i encara menys "al río"). No es tracta, òbviament, de **duels** a mort ("duelo" és castellà pur), però qui participa a les eleccions amb l'infinitèsim del sufragi global, podrà assistir a l'encontre dur i **disputat** (no "renyit") dels contendents, amb el colorit que hi pertoca: pluja de paperim als carrers, distribució de programes, escampadissa de **fullets** (no de "folletos"), **mitings** a balquena, festes a discreció, sarau a qui pot més i aparences d'eufòria; més trempats que un gínjol i la processó que no es vegi, per tal d'aconseguir el **suport** (no "l'apoió") majoritari i el consegüent **rebulg** (no "retxàs") de les posicions adverses. No hi faltaran **enquestes** ni **sondeigs** ("encuestes" i "sondeos" són castellanismes) per a mesurar la intenció dels votants i guiar la turba d'indecisos, amb més força, potser, que els lemes publicitaris i la inefable paraula dels pretendents.

En un **mítig** electoral, els candidats i, sobretot, la persona que **encapçalala** llista (sense que la pugui "encabeçar") actuen les facultats oratòries, a fi de presentar, de forma convincent, **els avantatges** de la postura pròpia (no se'n diu "les ventatges"). Hi haurà prou discursos i un bé de perorates. Qui és procliu a la retòrica vana, no plany excessos per **arrossegat** vots (que no n'"arrastrí" cap), promentent impossibles com **el món i la bola**, la **Seu plena d'ous** o fins i tot **la lluna dins un cove** ("l'oro i el moro", que ho prometin els altres). Caldrà, doncs, tenir bon criteri per destriar el bessó de la clovella, i l'or de l'oripell. Hem d'afinar la punteria per la retxillera de les urnes i no lamentarem d'errar el tir quan **això no es pugui adobar** ("la cosa no té arreglo" és cosa de no dir). I els privilegiats dels déus a tenir la paraula, que venerin aquest do quasi diví, mesurant el que volen expressar, tant en el fons (la veritat i prou) com en la forma, sense transigir estúpidament amb la llengua despòtica.

Joan Escanelles i Llinàs

"ES PES DE SA

IMPRESA RAPIDA.

Plaça Assistència

Palmasana, 5. Tel. 72 65 51.

PALLA

Ara convé votar

Per primera vegada Esquerra Republicana de Catalunya presenta candidatura a la circumscripció electoral de Balears. Bartomeu Mestre i Joan Mir encapçalen les llistes, com deueu saber. Tot i que en aquestes eleccions no tenen cap possibilitat de sortir elegits -i ells ho saben-, faig una crida: **ARA CONVÉ VOTAR ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA**. Ara, és clar, la crida no es per tothom, sinó pels diversos sectors de població, els interessos polítics dels quals són coincidents amb el vot a ERC. Segons els meus arguments, aquests segments de població serien els següents:

a) **Independentistes**. Per suposat que la major part d'independentistes votaran ERC, per coherència. La meua crida va dirigida a aquells que es situen més a l'esquerra i que, com jo mateix, han desitjat amb vehemència una Herri Batasuna a la catalana. Considerau que no voteu un ideari, sinó que és una oportunitat que tenim per pronunciar-nos contra l'opressor espanyol. Considerau que centenars de dispositius -i no exagero- són instal·lats per ofegar la candidatura d'ERC. I no només els que depenen de l'administració central. Només un exemple local, entre molts d'altres: el "Diario de Mallorca" va presentant programes de les diverses candidatures, excepte d'ERC. D'"Els Verds", sí; d'ERC, no. Però, per enriñolar el rinxol, acompanya una carta-pamflet furiosament sectària contra la candidatura d'ERC (DM, 17.05.93). Considerau que, si poguessin, arribarien a pagar-vos una picossada per la vostra abstenció.

b) **Catalanistes**. De catalanistes, n'hi ha molts a Mallorca, Menorca i Eivissa. Però *Esquerra Republicana de Catalunya* és l'única candidatura que declara inconfusiblement que Mallorca és Catalunya. Els del PSM són uns catalanistes tan porucs que, a hores d'ara, encara no han definit quina és exactament la seva nació (en Mateu Morro encara no havia tingut temps d'aclarir si era espanyol o no). Una pujada del vot d'Esquerra, provocaria una acceleració de la presa de consciència nacional. I seria un bon exemple per a València.

c) **Republicans**. Inclou tots aquells que mantenen els anhels republicans. Tots aquells que no renuncien a la igualtat de fet (ara, pel contrari, podem veure com s'han anat reintroduint les fórmules monàrquiques de protocol social, jeràrquiques, humiliants, arbitràries), ni a la llibertat real exercida en projectes socials i populars. I tocant a germanor, he de dir que únicament els homes lliures units en assemblees poden expressar els seus sentiments solidaris.

d) **Esquerrans**. És la candidatura que fa una campanya de denúncia contra el nacionalisme espanyol i contra els mecanismes d'aquest domini. IU, en canvi, fa costat per reforçar els poders de l'Estat i per negar els drets nacionals dels pobles de l'Estat.

Com podeu veure, **Ara convé que votem Esquerra Republicana de Catalunya**.

Joan Quetgles

Francia SEDAFLO
FLORISTAS FRANCIA
PALMA DE MALLORCA

Carrer de l'Asprer, 2
Travessera
Jaume III
Tel.: 717569

Carrer Baró
Santa Maria del
Sepulcre, 3
Tel.: 722330

almacenes femenias

Almacenes Femenias, S.A. Materials de Construcció

S'ARENAL. OFICINES, MAGATZEM I EXPOSICIÓ
Carrer Diego Zaforteza, 3 Tels. 26 00 87 - 49 16 11 - 49 16 50 Fax 491558
LUCMAJOR. MAGATZEM I EXPOSICIÓ
Ronda Migjorn s/n. Telèfon 66 07 01
CIUTAT DE MALLORCA. MAGATZEM I EXPOSICIÓ
Polígon de Son Castelló - Via Asima, 1 Tels. 20 47 02 - 20 47 62 - 20 48 17 Fax 206998
MAGATZEM. Carrer Aragó, 139 Tels. 27 23 52 - 27 63 64

El prestigi aconseguit per
ALMACENES FEMENIAS
és el resultat de 50 anys de qualitat,
servei i professionalitat.

ALMACENES FEMENIAS
posa a la seva disposició tot tipus de
materials de construcció,
destacant les rajoles i paviments,
no només pels seus bellíssims dissenys
sinó també per la gran varietat
d'estils que ens ofereix aquesta prestigiosa
firma mallorquina.

ALMACENES FEMENIAS
demostra la seva professionalitat
acostant als residents d'aquestes illes
les més importants marques
nacionals i internacionals.

La crisi econòmica que està sacsejant les Balears, afegida a la nefasta política econòmica del govern central, fa que tota l'estructura econòmica de les Illes s'estigui ressentint. Tenim un govern autònom autista, que es nega en rodó a reconèixer que el sector turístic necessita mesures de xoc perquè del contrari d'aquí uns anys ens podem trobar amb la gallina dels ous d'or ben morta. Tenim un govern central que no es preocupa de si les Balears estan o no en crisi, per a ells ja n'hi ha prou amb que entrem bones quantitats de divises cada any gràcies al turisme, si d'aquí uns anys ens han sucuat tot el que podien ja cercaran una altra zona a munyir i nosaltres... ja ens arreglarem tot solets.

Amb aquest panorama, les Balears necessiten un canvi. I ha de ser un canvi profund. Hem de ser capaços d'arribar al consens necessari per a reestructurar tota l'oferta turística. Hem de recuperar part de la nostra agricultura que podria ser econòmicament rendible. Necessitam recuperar alguns tipus d'indústria que podrien ser factibles dins una economia amb un poc de diversificació, si bé amb predomini del turisme. I naturalment que també hem de ser capaços d'invertir en alta tecnologia i de convertir les Illes en zona puntera en aquest aspecte.

Tot això no és químic. Es pot fer. Unicament hem de voler fer-ho. Després ja anirem a cercar el finançament que necessitem però el primer és voler que la nostra agricultura no es mori definitivament, que la nostra indústria no desaparegui... Me tem que en molta part els grans partits, el PP que governa Balears i el PSOE que governa l'Estat, no hi estan gens

Balears necessita un canvi econòmic

Per Sebastià Serra i Busquets
candidat al Congrés pel PSM-ENE Nacionalistes de les Illes Balears.

d'acord amb aquestes idees. Per a ells Balears és només turisme i punt. Això és una forma de pensar molt perillosa. No podem estar en mans d'uns tour-operadors que imposen als nostres empresaris uns preus cada any més ridículs. Si seguim així algun dia ens aixecarem i el somni haurà passat. El turisme serà de tan mala qualitat que ni tan sols ens servirà per a mantenir els nivells de qualitat de vida que hem aconseguit fins ara.

Diuen que un poble que oblidat el seu passat està condemnat a repetir-lo. No sé si és cert, però seria molt convenient que els senyors del PP i del PSOE no oblidassin que aquestes illes, fins fa molts pocs anys, eren molt, molt pobres. El turisme ens ha servit per a sortir d'aquella misèria que empenyia molts milers de mallorquins, eivissencs, menorquins i formenters

cap a l'emigració. Però precisament perquè el turisme ens ha salvat de la misèria, hem de procurar que el turisme no se'n acabi. I al ritme que duim, jo no en som massa optimista.

Hem d'aconseguir, deia abans, un consens per afrontar la reestructuració hotelera. Això significa molts milers de milions de pessetes. Necessitam la decisió política del Govern Autònom, del PP, i del finançament del Govern Central, fins ara en mans del PSOE. Però ho feim, o el futur no serà tan bo com han estat aquest últim any. Ara començem a veure la crisi amb tota la seva cruïsa. No pensem que existeix una mena de designi diví que diu que tot tornarà ser com era. Son nosaltres els únics que podem arreglar el nostre futur. Hem d'eliminar del mercat totes les places hoteleres que sobren per obsoletes o per dinamitadores dels preus turístics. Hem de decidir què poden oferir els nostres pagesos a l'hosteleria i hem d'ajudar-los per a que les seves explotacions es convertixin en competitives en el manco temps possible. Igualment existeixen indústries que poden treballar per als nostres hotels... Perquè comprar-ho tot a fora si ho podem fer aquí? Un país que no s'estima els seus propis productes és un país que no creu en ell mateix. Som així els mallorquins, menorquins, formenters i eivissencs? Jo em neg a pensar-ho. Per això el PSM-ENE Nacionalistes de les Illes Balears ens presentem a aquestes eleccions del pròxim dia 6 de Juny. Per a que els pobles de les Balears puguin decidir el futur que volen: si el futur negre que ofereixen PSOE-PP o el futur de feina i de responsabilitat que pot oferir el PSM-ENE Nacionalistes de les Illes Balears.

**PER
DEFENSAR-TE
A MADRID**

PSM
Nacionalistes de les Illes Balears

Joan Arbona, Pere Sampol, Sebastià Serra
Mateu Picornell, Maria A. Vadell

ELS CANDIDATS

- 1.- Sebastià Serra Busquets
- 2.- Bartomeu Pons Huguet
- 3.- Ernest Prats Garcia
- 4.- Maria A. Vadell Ferrer
- 5.- Cristòfol Mus Reynés
- 6.- Leopold Llobart Bordero
- 7.- Mateu Picornell Cladera

Senat Mallorca:

Joan Arbona Mas   Pere Sampol Más
Cecili Buele Ramis   Catalina Oliver Riera

Senat Menorca:

Maria Juan Benejam
Manel Martí Llofriv

Senat Eivissa:

Antoni Mari Mari
Andreu Francesc Coll Bufi

ARA ÉS POSSIBLE, DE TU DEPÈN

Fins ara les Balears han comptat a Madrid amb una nodrida representació de diputats i senadors que, si per alguna cosa, s'han destacat ha estat per la seva nul·la activitat en la defensa dels interessos específics dels mallorquins, menorquins i pitiüses.

Però ara és possible, tu ho pots canviar. El pròxim dia 6 de juny tens l'oportunitat de confiar en una força, com el **PSM-ENE (Nacionalistes de les Illes Balears)**, que no claudicarà en la defensa continuada dels ciutadans il·lencs. Amb el teu vot pots aconseguir que per primera vegada ens puguem sentir representats a les Corts amb veu pròpia. Aconseguir-ho depèn de tu.

Els PSM de Mallorca i Menorca, i l'ENE d'Eivissa han demostrat al llarg de la seva història una trajectòria de coherència, fidelitat al país, honradesa i esperit de treball constant a les institucions locals i autonòmiques que són la nostra millor garantia d'efectivitat, ara també a Madrid.

Si estàs desenganyat de la política que fins ara s'ha fet, de la corrupció, de les promeses incomplertes, que s'ignorin els interessos de les Balears... pren una decisió valenta i vota per qui **et defensarà a Madrid, VOTA PSM-ENE.**

Per una alternativa real d'esquerres

S'equivoca qui pensa que Esquerra Unida és un partit polític com els altres, la finalitat del qual és concórrer cada quatre anys a les eleccions. EU té, implícitament, voluntat d'ésser l'articulador de l'esquerra, tant a nivell de les Illes com a la resta de l'estat.

Enfront de la desarticulació de les forces de progrés i transformadores tant a nivell sindical com social, EU és l'embrió d'aquest projecte molt més ampli, capaç d'aglutinar al seu entorn per aconseguir l'hegemonia social i política- a tots els col·lectius sindicals, socials i ecològics. Sense renunciar a la lluita política -legítima, en tot cas-, EU té molt clar que sense vertebrar entorn d'un programa emancipador, radicalitzador de la democràcia, a aquests col·lectius, mai s'aconseguirà l'hegemonia política i social. És a dir, amb poder polític però sense hegemonia social, tot queda en foc d'encenalls.

La dicotomia no és elegir entre el PP o el PSOE. Ambdós, amb diferències de matís, defensen l'actual *statu quo* neoliberal, erosionador de la democràcia. L'autèntica dicotomia està entre el neoliberalisme i la seva contraposició, a saber, un model alternatiu realment transformador. O el neoliberalisme social i polític que engendra desigualtats de tots tipus, o un projecte transformador capaç d'assegurar un benestar social i l'emancipació de la societat en el seu conjunt. Un projecte capaç d'evitar la degradació del medi ambient i la dilapidació dels recursos naturals; un projecte capaç d'extirpar la corrupció, emparada gairebé sempre en les majories; un projecte capaç de canviar els valors mercantilistes pels d'igualtat, fraternitat i solidaritat; un projecte capaç d'impedir que ens instal·lem en la crisi, amb mesures que generin il·lusió, reconstrueixin el teixit productiu i redueixin dràsticament la desocupació; un projecte, en definitiva, que invita a la participació en tots els aspectes de la vida pública.

Degut a la seva composició -socialistes, cristians de base, ecologistes, independents, comunistes...- no pot, encara, ésser un projecte antisistema; però sí un projecte diferenciador i diferenciatiu, alternatiu en el marc d'un model de desenvolupament sostingut econòmic, social i ambiental.

A nivell d'Illes, aquest projecte embrionari, passaria per la construcció d'un **Projecte Nacional Alternatiu**, en l'òptica de fer avançar l'esquerra; per l'articulació de diferents fronts de lluita sindical, social, ecològica; per la creació de col·lectius de base hegemònics de contrapoder social i econòmic; és a dir, anar cap a una democràcia activa contraposada a la democràcia delegada que avui sofrem.

Hem de començar a debatre quin model de desenvolupament polític i social volem, a quin marc jurídic legal, des del reconeixement inqüestionable del dret a l'autodeterminació, l'hem de projectar. És hora de debatre amb ment oberta, sense dogmatismes, el fet nacional. És hora també de construir una hegemonia nacional, política i social diferent de l'actual.

Manuel García Moreno

Per qui crema Na Burguesa

Tal vegada avui la piromania sigui el darrer reducte d'aquells que creuen que la societat, la natura i la pròpia llei no estan més que per servir els seus interessos personals. Com és ben sabut el foc és utilitzat sovint per la seva condició definitiva. Res no deixa, no hi ha d'altre aliat més barat, agraït i silenciós.

Alguns partits polítics, gairebé tots els que estan en campanya, s'han fet ressò de la preocupació que ens envaeix com a mallorquins de veure com un dels darrers espais privilegiats que envolten la ciutat de Palma està essent indignament sacrificat per qualche voluntat protegida pel fum. De tota manera, la denúncia del fet no deixa d'ésser un tant tòbia i a la nostra forma d'entendre no s'hi fa l'esment que la serietat del tema exigiria. Sincerament, els partits polítics, i sobretot els que s'anomenen nacionalistes, haurien de sentir més en les seves carns el foc que acaba amb les nostres reserves naturals i fer una mica de cas de la saviesa popular que diu: "**pel fum se sap d'on surt el foc**".

Senzillament, unes quantes preguntes en l'aire: Qui en surt beneficiat d'aquesta destrossa ecològica? Qui en guanya de la destrucció d'un dels boscos més formosos que encara resten a la nostra costa? Per qui o per què crema Na Burguesa? Tal vegada estirant el fil d'aquestes qüestions la investigació judicial que s'ha iniciada reprendrà la direcció adequada. Malgrat això, si manca la voluntat política d'acabar amb aquest tipus d'actuacions delictives emparades pel foc i la indefensió de la natura, ben poc s'aconseguirà. Han d'aprendre els qui actuen amb l'arrogància medieval del feudalisme que en la nostra societat no hi ha lloc per ells. El delictes contra la naturalesa, contra la nostra reduïda i martiritzada costa, ha d'ésser castigat amb tota la força i contundència que les lleis permetin. Si no és així de ben poc ens servirà l'autogovern i les declaracions de principis. Nosaltres, des de la nostra formació **Convergència Nacionalista Balear** exigim arribar al fons de la qüestió, aclarir responsabilitats i protegir d'una forma eficaç i definitiva, els espais naturals amenaçats per les mans dels incontrolats i, fins avui incontrolables, senyors de l'especulació.

Joana Maria March
Presidenta de Convergència Nacionalista Balear

La nova Unió Mallorquina

Recordo com el setembre passat, en el marc de les Jornades Blanquerena celebrades a Lluc i organitzades per l'OCB, vaig poder fer una pregunta al nostre estimat i desaparegut recentment Josep Maria Llompart. Creia ell en la possibilitat que la UIM es convertís en el Partit Regionalista Anticatalanista de les Illes, a l'estil de la Unió Valenciana del País Valencià? Ell no creia gaire en aquesta possibilitat, així que les meves pors varen quedar, si més no, amortides en la seguretat del seu savi coneixement per un cert temps.

Ara bé, des de les pàgines de L'ESTEL DE MALLORCA i en una excel·lent entrevista a na Joana Maria March, presidenta de CNB, ha palesat com aquests meus dubtes sobre la possibilitat d'un nou "regionalismo" a les Illes no eren exclusivitat meua. Em ve ara al cap l'encontre de "germanor" que tingueren no fa pas gaire les joventuts d'UIM, UV i UDC al Principat.

La veritat sigui dita els diaris i l'opinió nacionalista en general del Principat han rebut amb simpatia i esperança la confecció del que pareix definitiu partit nacionalista de centre que aglutinés tots els petits partits fins aleshores (i encara de moment) existents. Ja se sap: la unió fa la força.

En cercles universitaris i polítics d'aquí Barcelona s'avaluen amb bons ulls la possibilitat que en un futur no gaire llunyà aquest nou partit pugui esdevenir la Convergència i Unió mallorquina. I jo sincerament ho creia, ho crec però... demano que des d'aquestes pàgines s'expliciti quin tipus de nacionalisme és el de la Nova Unió Mallorquina. Si el nacionalisme (de nació) de M. Antònia Munar, Josep Melià i Jeroni Alberti (almenys fins ara), o el de noves gramàtiques de "sa nostra llengo", Reyno de Mallorca, anticatalanisme i d'altres "virgueries" ja vistes en el nostre Sud peninsular.

Sincerament Mallorca es mereix una opció nacionalista de centre amb possibilitats de governar i fer país, però no a qualsevol preu.

Tal vegada els meus dubtes des del Principat no siguin més que el fruit de la relativament pobra informació que sobre les Illes ens arriba pels mitjans de premsa escrita. De tota manera que serveixi aquest toc d'atenció per aclarir posicions i encetar una crítica ferotge, com la de l'Estel de Mallorca, contra qualsevol intent d'enganyar l'opinió pública i al votant nacionalista (independentista o "possibilista") de les Illes. Si no és així: per molts anys Unió Mallorquina!

David Murillo i Bonvehí
Bloc d'Estudiants Independentistes de la UB

Edicions 6a Obra Gràfica

C/. Puresa, 8
Tel. 72 57 61

Carrer Convent de Sant Francesc, 2
Tlf. 71 44 31 - Ciutat

VOTAR PP-PSOE ÉS VOTAR FAM I MISÈRIA PER A MALLORCA

Totes les persones de bona fe que voten PP-PSOE haurien de saber que quan un mallorquí o una mallorquina vota aquests partits s'enterra ell mateix i es tira terra damunt. És una realitat inqüestionable que fins avui una majoria de mallorquins han votat PP-PSOE. Això és cert. És, precisament, pensant en totes aquestes persones honestes que hem escrit aquest article a mena de reflexió. A continuació donam quatre raons de pes per no votar PP-PSOE, dos partits forasters fets de la mateixa pasta que tanmateix miren més pels interessos de Madrid que pels interessos de Mallorca.

1) No s'ha de votar PP-PSOE perquè són dos partits forasters d'obediència madrilenya que maltracten Mallorca i fan dels mallorquins ciutadans de segona. Votar PP-PSOE és votar perquè els nostres impostos se'n vagin a Andalusia i perquè la fam i la misèria campin per Mallorca. ¿Se'n recorden de l'estafa electoral que va fer el PP als milers i milers de petits comerciants mallorquins quan el batle de Palma pel PP, Joan Fageda, que havia promès abans de les eleccions que no donaria suport a la vinguda d'El Corte Inglés, un cop assegut a la poltrona va canviar d'opinió? ¿Se'n recorden d'aquesta venuda que va provocar la colera popular? ¿A quants de milers de mallorquins va perjudicar econòmicament aquesta deslleialtat? ¿Se'n recorden vostès de la vaga més important que hi ha hagut en tota la història de Mallorca quan dia 19 de febrer de 1991 tots els botiguers mallorquins, units a un sol crit van tancar com a protesta per l'arribada d'El Corte Inglés? El PP, doncs, és responsable d'haver duit fam, misèria, desgràcia, malestar, atur i desesperança a Mallorca. El petit comerç dona vida, feina i seguretat a un poble. ¿Quants de negocis han fet fallida? ¿Quantes empreses han hagut de tancar? ¿Quantes persones han hagut d'anar a l'atur per culpa dels polítics del PP venuts a Madrid? ¿Quantes famílies destruïdes? El batle del PSOE, Ramon Aguiló, va esser qui va moure això de dur El Corte Inglés, i el batle del PP, Joan Fageda, és qui ha culminat la injustícia. El PP-PSOE són, doncs, els culpables, si es compleixen les previsions de l'economista Ramis d'Ayreflor, de la destrucció de 6.000 llocs de feina i del tancament de 1.716 establiments de la petita i mitjana empresa mallorquina. Ja ben diuen que la venjança és un plat que s'ha de menjar fred. Idò bé, ara ha arribat l'hora de passar comptes. Els milers i milers de damnificats pel PP que van tancar dia 19 de febrer de 1991 ara tenen una oportunitat magnífica per rescabalar i passar factura. I la millor manera és no votar partits forasters com el PP-PSOE i votar partits d'aquí. ¿Qui apedrega les teulades de ca seva si no és un ignorant o un boig?

2) Un mallorquí que vota PP-PSOE es comporta com aquella persona que pixa en direcció d'on ve el vent o que escup cap al cel i és clar, l'escopinada li cau damunt. ¿Què ha aconseguit per a Mallorca Fèlix Pons després de cobrar un bon sou i d'arrossegar el cul pels despatxos de Madrid durant anys i més anys? El Senyor Canyelles presumeix amb arrogància de tenir el vot dels mallorquins però en canvi l'únic que fa és putejar-los seguit seguit. Vegem, ¿com defensa els interessos de Mallorca el Sr. Canyelles? Resulta que aquí tenim un problema greu d'aigua potable. ¿Què fa el senyor Canyelles? Idò en comptes d'emprenyar Madrid perquè amolli els duros que ens roben amb l'espoliació fiscal i així poder construir depuradores, potabilitzadores d'aigua, arreglar les pèrdues de la xarxa distribuïdora, posar comptadors individuals a les vivendes urbanes, fer campanyes d'estalvi, etc. etc. l'únic que se li ocorre és anar a sa Marineta de Llubí i robar, sí, ROBAR, l'aigua als pagesos de Llubí, Muro, sa Pobla, Costitx, Sencelles i tota la resta del Pla. Això és la valenta defensa de Mallorca que fa el senyor Canyelles! Abans d'exigir justícia a Madrid consent robar l'aigua a la Part Forana, abans de plantar cara als seus *quefes* de Madrid consent augmentar la pressió fiscal i imposa el cànon d'aigua. I tot això per què? Idò tot això perquè Canyelles i Fèlix Pons són uns xotets de cordeta i uns escolanets d'amèn que s'han venut a Madrid per un platet de cacauets. Els mallorquins es pensaven tenir com a cap de tribu tot un amo de possessió de collons closos i ara resulta que Canyelles ens ha sortit un pobre missatge de cortijo andalusí que només sap dir *Si bwana, Si bwana* al senyoret foraster dels mostatxos Kosé Mª Asnar. Me cag en Judes Iscariot! Aquesta sí que és bona!

3) Voleu més raons de pes per no votar PP-PSOE? Idò aquí en teniu una altra que alça terreta. ¿Què ha fet el batle de Ciutat, Joan Fageda, a més d'incomplir les seves promeses, a més d'enganyar i estafar el seu electorat? Res. Va prometre que milloraria la situació dels funcionaris. Ho ha Fet? NO. Va dir que no vindria El Corte Inglés. Ha vingut? SÍ. Va dir que per tal de reduir despeses no donaria suport a la Feria de Abril dels endimoniats andalusos. ¿Ha respectat la seva paraula donada? NO. Al contrari, ha fet igual que el batle del PSOE, Ramon Aguiló. Fageda ha demostrat esser més fals que un duret sevillà. Ha dit sí allà on abans deia no. No només ha subvencionat el flamenquisme de la Feria de Abril sinó que a més a més ha

atemptat directament contra la cultura mallorquina, ha eliminat el Festival de Jazz, ha posat en perill la continuïtat del Concurs de Pop Rock, el Cicle de Música Polifònica Ciutat de Palma, la continuïtat del Museu Sollerí, etc. etc. Votar PP-PSOE, doncs, és votar **Feries De Abril**, és votar **Lailo Lailo**. En definitiva, és signar una sentència de mort per a la cultura de Mallorca, per a la llengua, la ximbomba, el ball de bot, el copeo, el pa amb oli, les castenyetes etc. etc.

4) I del president del Consell Insular pel PP, Joan Verger, què se'n pot dir? Com defensa els interessos de Mallorca? I del senyor Alexandre Forcades? Tots dos protesten de tant en tant, i amb raó, perquè Madrid discrimina els mallorquins però en lloc de lluitar, d'exigir, de barallar-se i de rompre amb la metròpoli opten per la solució més fàcil i més covarda que no és altra que fotre encara més el nostre poble, fomentar la guerra civil entre mallorquins i reviuire els enfrontaments Ciutat-Part Forana que tan de mal ens ha fet històricament. Que Madrid no aboquina duros! Solució del Sr. Forcades: imposar el cànon d'aigua. Que Madrid ens roba i no ens retoma els doblers per a sanitat o medi ambient! Solució del Sr. Verger: retallar despeses en sanitat pública (Hospital General, Hospital Psiquiàtric...) i dur les deixalles a Petra, amb la qual cosa a més de robar l'aigua als pagesos, utilitzen la Part Forana com un immens femer on abocar-hi tota la merda de ciutat. I així anam!

CONCLUSIO: ¿Què guanyam els mallorquins votant partits forasters com el PP, el PSOE o IU? Idò ja ho heu vist, el nostre vot només serveix per enfonsar-nos dins la misèria i per esser cada dia més pobres. Val més esser cap d'arengada que coa de pagell! Val més esser amo de poc que criat de molt! Aquesta és la sàvia lliçó que ens ensenya la sabiduria popular acumulada durant segles. La realitat dels fets tanmateix s'imposa: quan un mallorquí vota PP (Aznar), PSOE (González) o IU (Anguita) el seu vot se'n va a la forasteria i a acaba en les butxaques dels andalusos, dels castellans o dels extremerys del Sr. Rodríguez Ibarra. Es miri pel cantó que es miri, votar PP-PSOE-IU és un disbarat, és suïcida, és un acte d'esquizofrènia, és perdre el temps i la llavor, és absurd, és tornar al temps de la fam, de menjar faves de cap a cap d'any i de dormir al sostre, en poques paraules, és demencial, tant demencial com apedregar les pròpies teulades.

POSTDATA: L'altre dia de pagès, el president del PP, Gabriel Canyelles, va convocar la premsa forana a un sopar de Can Tronca de Sant Joan per presentar les llistes de candidats i per demanar ajuda i col.laboració a la premsa forana i difondre així el missatge electoral del PP arreu de Mallorca. Realment el senyor Canyelles té més barra que esquena. Durant aquests últims anys tant el Govern Balear com el CIM presidit pel montuïrer Joan Verger han menyspreat i se n'han rigut de la premsa forana tant com han volgut. Han eliminat cop en sec les subscripcions a la xarxa de biblioteques públiques, han reduït la publicitat institucional i s'han passat pel folre dels calçons la Llei de Normalització Lingüística que diu que els poders públics han de potenciar els mitjans de comunicació en llengua catalana. El greuge comparatiu entre el tracte de les institucions públiques a la premsa forana i el tracte a la premsa forastera de ciutat és un escàndol de jutjat de guàrdia. ¿Com s'atreveix ara Canyelles a demanar col.laboració a la premsa forana? ¿No ha fet la bona tots aquests anys i ha engreixat com a porcs els diaris i les revistes forasteres com *Desarrollo*, *Gala*...? ¿No va humiliar i insultar l'Associació de Premsa Forana dient: **jo no engreix porcs que tanmateix no he de matar**? Canyelles se'n recorda de la premsa forana només quan falten quinze dies per a les eleccions. Llavors sí que recobra la memòria. I de cop! Idò ara és el moment tan esperat de dir-li: Se'n pot tornar per allà on ha vingut Sr. President! No el volem ni l'hem de menester per res. Vostè ha demostrat esser president de la premsa forastera, no de la mallorquina.

Miquel Pascual

Miquel Pascual: «Per primer cop en la història hi pot haver diputats i senadors nacionalistes balears a Madrid»

Miquel Pascual és el candidat número u de la llista d'Unió Mallorquina al Congrés de Madrid. El Sr Pascual ja havia militat a Unió Mallorquina, i n'era diputat, però després de l'aprovació de la Llei d'Espais Naturals va abandonar el partit i fundà Unió Independent de Mallorca. Ara fa poc s'ha celebrat el congrés de fusió entre Unió Mallorquina, Unió Independent de Mallorca i Convergència Balear per tal de convertir la nova Unió Mallorquina en un gran partit nacionalista de centre-dreta.

— ¿El treball de la fusió de tres forces nacionalistes en una sola és una feina necessària per a la nostra terra?

Per unificar el nacionalisme hem hagut de passar per damunt dels obstacles que hi havia, i n'hi havia, com per exemple el tema dels espais naturals, l'obstacle del pacte de govern de l'antiga Unió Mallorquina amb el PP, però està clar que és un pacte transitori i extingit, sabem que els pactes s'han de complir però també sabem que tenen una durada limitada. Jo segueixo al Grup Mixt.

Tot el procés de la fusió s'ha fet per aconseguir una gran força nacionalista, ja que els nacionalistes d'aquesta terra no ens podem permetre el luxe d'anar dividits.

— ¿Creis que el nacionalisme hauria de passar per damunt d'esquerres i dretes i formar una sola força nacionalista, i ho dic pensant en altres partits com el PSM i ERC?

Veig que a Catalunya hi ha dos grans partits nacionalistes, per una banda Convergència i Unió i per l'altre ERC; i a les Balears hauria de ser similar. Això no vol dir que no es pugui actuar conjuntament i coordinadament en la defensa dels nostres interessos com a nacionalistes. No crec que ens haguem d'unificar, crec que hi ha d'haver per una banda Unió Mallorquina i per l'altra un partit nacionalista d'esquerres.

— De cara a les eleccions autonòmiques, ¿creis que hi podria haver pactes post-electorals amb la resta de nacionalistes?

Bé, de fet ara ja hi ha un model en aquest tema, i és el model canari. A les Canàries els nacionalistes s'han unit, part damunt de dretes i esquerres, i ara tenen una majoria absoluta nacionalista en el Govern. Crec que aquest model s'ha de seguir amb gran interès i veure què passa, però jo no descartaria aquest model.

— Quin missatge voleu fer arribar de cara a les properes eleccions?

Jò, el que voldria dir és que estam davant una gran oportunitat, i aquesta vegada, per primer cop en la història, és possible que hi hagi diputats i senadors nacionalistes, de les Balears, a Madrid.

Com s'ha demostrat al congrés de fusió d'UM, ara tenim un partit cohesionat, fort i que està coaligat amb altres forces de Menorca, Eivissa i Formentera. A aquests fets, s'hi ha d'afegir que en aquestes eleccions no hi haurà majories absolutes, segons els pronòstics, i els partits

nacionalistes bascs, catalans, canaris i nosaltres mateixos jugarem un paper fonamental; i això pot reportar que en els propers anys les nostres illes recuperin el que ens pertoca.

Ara va de bo!

Unió Mallorquina Menorquina i Pitiüsa

Jeroni Albertí: «Balears ha de negociar amb Madrid amb veu pròpia»

Jeroni Albertí i Picornell (Banaylbufar 1927) ja és a hores d'ara i per mèrits propis una figura important en la història de Mallorca a finals del segle XX. Elegit senador per UCD l'any 1977 i reelegit l'any 1979, el mes de juliol de 1977 va presidir l'Assemblea de Parlamentaris de les Illes, òrgan constituït per impulsar la redacció de l'Estatut d'Autonomia i per negociar amb el govern espanyol la concessió d'un règim pre-autonòmic. L'any 1978 va esser elegit president del Consell General Interinsular i l'any següent president del Consell Insular de Mallorca. L'any 1982, a causa de la crisi d'UCD va abandonar el partit, va dimitir de tots els càrrecs i va fundar UM (Unió Mallorquina) de la qual va esser president fins l'any 1988, any en què va dimitir després d'esser traït per un dels seus col·laboradors més directes, Pere J. Morey, partidari de convertir UM en un satèl·lit del PP. Retirat de llavors ençà de la política activa, Jeroni Albertí ha tornat a escena gairebé un any després que Mª Antònia Munar sortís elegida presidenta d'UM al congrés de dia 25 d'abril de 1992. Durant aquest període moltes coses han passat dins UM i el seu entorn. Cal destacar sobretot la data de dia 9 de setembre en què el president del Govern Balear, Gabriel Canyelles, va destituir Mª Antònia Munar com a consellera de cultura. Aquest fet, que Canyelles com qualificar com el dia més feliç de la seva vida (sic) va suposar un revulsiu per a la reorganització i el relançament del partit, per a la partida de la colla de submarins infiltrats del PP (Pere J. Morey, Francesc Salas...) i per a la incorporació de nous militants. Aqués procés de moment ja ha cristal·litzat en la unificació de quasi tot el nacionalisme de centra-dreta balear (UM-UIM-CB), en la seva presència a Menorca i a Eivissa i en la reincorporació del fundador Jeroni Albertí, que ha vist amb gran satisfacció com aquell partit que va crear l'any 1982 retornava als seus orígens i al seu esperit inicial. A les pròximes eleccions de dia 6 de juny, Jeroni Albertí és candidat al senat. Per parlar de tot això i més li hem fet la següent entrevista.

* Com veis les expectatives d'UM en aquestes eleccions?

Les veig molt bones. El procés d'unificar tots els partits nacionalistes de centr i la voluntat d'unificar esforços i criteris crec que ha estat ben aollida. Crec que sense cap dubte tenim perspectives de treure un diputat o dos. Som conscient que sortir de senador és difícil però jo ho he fet més per ajudar a treure un diputat que per sortir de senador.

* El lema d'UM en aquestes eleccions és "Ara va de bo", és que fins ara havia anat la cosa de bromes? Dit amb altres paraules, quin canvi qualitatiu ha viscut UM respecte a ara fa un any, per exemple, per afirmar en aquests moments "Ara va de bo"?

La meua opinió és que UM des que va firmar la coalició pre-electoral amb el PP va deixar d'existir de fet. Era una espècie de pantalla que el PP emprava per evitar que hi hagués un altre partit que anàs a cercar aquest segment de l'electorat. En el moment que Mª Antònia Munar va agafar la presidència no hi va haver una reacció encara. UM semblava un apèndix del PP. Tant és així que en un moment determinat el president del PP interfereix dins UM i es permet la llicència de destituir de consellera la presidenta d'UM. A partir d'aquell moment és quan comença Ara va de bo. Hi va haver una reacció...

"ELS RESULTATS DE DIA 6 DE JUNY CONDICIONARAN MOLTÍSSIM ELS RESULTATS DE LES PROXIMES AUTONOMIQUES"

* Voleu dir que en certa manera Gabriel Canyelles ha fet un favor a UM, no?

Sens dubte. El que compta però són les intencions i les intencions de Canyelles no eren precisament aquestes. Ell el que volia era destruir UM. Ara bé, crec que els resultats del 6 de juny condicionaran moltíssim els resultats de les pròximes autonòmiques.

* ¿Com valorau el que en aquests moments ja existeixi la coalició Unió Mallorquina, Menorquina i Pitiüsa quan precisament al congrés de l'any 1988 en què va abandonar UM el sector de Pere J. Morey, avui en el PP, va derrotar la vostra proposta? ¿Aquesta antiga aspiració vostra ara també s'ha realitzat, no?

Si deim Ara va de bo! és perquè ara estam en les condicions que jo creia no necessàries sinó imprescindibles perquè UM, o el que representava UM a Mallorca, tingués representació a totes les illes. Hi ha una cosa clara. No pots esser mai govern si no ets opció de govern. Un partit que no es presenta a tota la comunitat no és opció de govern perquè Mallorca té 33 diputats i el conjunt de Balears 59. Per això crec que en aquests moments les expectatives són bones. La presència a totes les illes fa que existeixi aquest clima d'eufòria.

"ELS DIPUTATS MALLORQUINS DEL PP O DEL PSOE A MADRID NO TENEN VEU PERQUE LA VEU LA IMPOSA EL SENYOR AZNAR O EL SENYOR GONZALEZ"

* Hi ha mallorquins i mallorquines que encara pensen erròniament que poden defensar els interessos de Balears votant PP o PSOE, com els podem convèncer? Com els podem fer veure que votar PP o PSOE és tirar-se terra damunt?

Mira, hi ha una cosa molt clara. Els partits centralistes, PP i PSOE, que avui en dia volen centrar la confrontació electoral entre ells dos, tots sabem que al que aspiren és al govern de Madrid, és a dir a La Moncloa. Llavors com que tenen implantació per tot l'estat, des de Madrid han de donar satisfacció a aquelles comunitats més desnivellades i les Balears, primer perquè són petites i segon amb l'excusa que la comunitat amb la renda per càpita més alta, sempre som les illes oblidades. Qualsevol govern de Madrid, sigui del PP o del PSOE, el que vol és governar l'estat i per governar l'estat han de tenir contents allà on hi ha més vots. I és clar, els diputats mallorquins del PP o del PSOE a Madrid no tenen veu perquè la veu la imposa el senyor Aznar o el senyor González. L'única veu que es pot fer sentir a Madrid és la veu dels partits d'aquí perquè les altres no se senten. El vot útil per Madrid és votar PP o PSOE però el vot útil per Mallorca és votar UM perquè si els

JERONI ALBERTI

mallorquins no defensam ca nostra, ningú no ho farà per nosaltres. Si volem combatre la inseguretat ciutadana necessitam policia autònoma. Si volem millorar la qualitat de vida, necessitam les competències de sanitat, d'educació... i tot això no ho aconseguirem votant partits d'obediència a Madrid. Balears ha de negociar amb Madrid amb veu pròpia.

"EM VAIG ASSABENTAR DEL CANVI DE VIA CAP A L'AUTONOMIA A TRAVÉS DE LA RADIO"

* Hi ha mallorquins que això encara no ho veuen però el propi Gabriel Canyelles va reconèixer que es va assabentar de la firma del pacte autonòmic PP-PSOE a través de la premsa, la qual cosa demostra el poc pes que tenen els mallorquins dins el partit. Vós que vaueu estar dins UCD i que ja heu acumulat una llarga experiència, què ens en podeu dir?

Això que deis és molt corrent dins els partits d'àmbit estatal. Ara vos contaré una anècdota que molta gent no sap. Mirau, quan era president d'UCD Balear em vaig assabentar del canvi de via cap a l'autonomia pel programa de ràdio *España a las ocho*. Quinze dies abans m'havien assegurat i reassegut els líders d'UCD de Madrid que Balears aniria per la via ràpida de l'article 151, idò me vaig assabentar del canvi a la via lenta (art. 143) pactat per UCD-PSOE per la ràdio mentre m'afaitava. És a dir, ens ignoren i no ens tenen en compte per res. És per això me'n vaig anar l'any 1982 d'UCD i vaig fundar UM. Per què? Perquè vaig intuir que les coses canviarien en aquest país i que necessitaríem tenir la nostra pròpia veu a Madrid. En aquells moments la gent no va entendre això.

* Vos vau avançar al temps?

Sí, però ara la gent ho comença a entendre i de cada dia més.

Jeróni Albertí: «Balears ha de negociar amb Madrid amb veu pròpia»

* Què pensau del que ha passat a Canàries quan tots els partits nacionalistes han aconseguit ajuntar-se i posar-se d'acord per fer front als partits espanyols PP-PSOE?

A Canàries s'han juntat totes les associacions, que són devers unes desset, per fer una sola opció. Això és el més desitjable. Però és clar, això és fruit de l'experiència. A les passades eleccions, el senyor Bardones, que era l'únic nacionalista va aconseguir per a Canàries el que no havia aconseguit ningú senzillament perquè el PSOE per governar a Madrid necessitava el seu vot. És a dir, el PP i el PSOE estan pensant ja que hauran de pactar amb CIU i amb el PNV i jo el que vull és que hagin de pactar amb CIU, amb el PNV i també amb UM. Si volem defensar Balears, si volem negociar per aconseguir coses nosaltres també hi hem d'esser. Estic convençut que si UM té un o dos diputats al congrés de Madrid accelerarem el traspàs de competències. I això no vol dir ésser insolidaris perquè en bon mallorquí deim que la caritat ben entesa comença per un mateix.

* Senyor Albertí, Balears va perdre el tren de la via ràpida cap a l'autonomia i avui en pagam les conseqüències: no tenim competències d'educació, de sanitat, no tenim TV autonòmica...; tornarem perdre el tren quan passi el de la independència? Ahir mateix el Govern del País Basc va aprovar el Banc Central d'Euskadi, ara Jordi Pujol ja parla també de fer el Banc Nacional de Catalunya...

Crec que tot té el seu temps. No hem de passar l'arada davant el bou. En política crec que mai s'ha d'intentar córrer més que el que el temps et permet caminar. Nosaltres en aquest moment iniciem una etapa nova que necessita que tingui el suport de la gent. Mirau, nosaltres volem recuperar tot el que era el Regne de Mallorca, perquè tenim dret a tenir-ho, però és clar, en democràcia això ho ha de dir l'elector.

* ¿Què responeu als atacs que des del PSM fan a UM?

Som de l'opinió que el PSM ha de captar el vot nacionalista d'esquerra. I nosaltres hem de captar el vot nacionalista de centre dreta. El que passa és que el PSM, amb tots els meus respectes, cau en un error i és que a les últimes eleccions autonòmiques va tenir molt de vots deixats d'UM que varen fugir per mor del pacte PP-UM. Lògicament aquest vot prestat torna quan UM s'ha rellançat i quan s'ha distànciat del PP. Crec que el PSM se n'ha adonat per les enquestes que farà una baixa i és clar la seva reacció és atacar UM. Jo els tinc gran simpatia però crec que s'equivoquen atacant-nos.

* No creis que ja és hora de deixar una mica de banda la qüestió de dretes i d'esquerres i votar nacionalista?

Quan sigui possible sí però encara no ho és. Avui molta gent encara no entendria que, per exemple, UM i PSM anassin junts. Hi arribarem, hi arribarem però encara falta temps.

* Com veis l'independentisme democràtic i pacífic d'ERC i d'Angel Colom?

Jo no estic per l'independentisme. Jo abans estic per reafirmar la nostra personalitat i des d'ella projectar la defensa del nostre poble dins el conjunt de pobles que integren Espanya. Però bé, pens que tota opció que respecta les regles de joc i que es planteja d'una manera pacífica i democràtica s'ha de de respectar encara que això no vol dir assumir.

"S'ARENAL DE MALLORCA ES UN EXEMPLE DE PERSEVERANÇA I DE VOLUNTAT DE PRESENCIA"

* ¿Què opinau de S'Arenal de Mallorca, o més ben dit, de L'Estel de Mallorca, perquè ara que ja anam i cobrim tot Mallorca li hem canviat de nom?

Sempre, i això ho sabeu vosaltres, li he tingut un gran respecte i una gran admiració perquè S'Arenal ha hagut de lluitar sempre contra molta gent que es mostra intolerant contra les idees dels altres. Heu tingut un esperit de perseverança i una voluntat de presència que és un exemple a seguir en molts altres camps de la vida. Davant les dificultats el que has de fer és augmentar la capacitat de reacció i no fer-te por. S'Arenal ha aguantat totes les envestides i té un paper i una presència molt important dins Mallorca. Per això jo us vull felicitar i animar-vos a seguir.

* ¿Què pensau del fet que les institucions (Govern Balear, CIM...) ens hagin llevat la publicitat institucional?

Bé, això és un cas clar de la manera i del tarannà del PP que ho vol dominar tot. Que no estan amb nosaltres idò li llevam la publicitat.

* El PSOE, a través del diputat Ferrà-Ponç, va esser qui però va aixecar la llebre i que va dur la iniciativa.

Això ha de canviar. Les regles de joc han d'ésser igual per tothom, defensin les idees que defensin. El Govern és de les Illes Balears i no de cap partit. Això s'hauria de tenir clar i no si té. Nosaltres amb UCD teníem també la majoria absoluta total i el 90% de tot el vàrem consensuar. Per què això? Idò perquè hi ha coses que no queda més remei que consensuar, per exemple, no pots fer un estatut, una llei de protecció natural, de competències contra els altres partits. Això ha de canviar.

* El Govern PP ha tirat enterra la política que vau posar en marxa de donar suport a la Premsa Forana: han eliminat les subscripcions per a la xarxa de biblioteques, per exemple.

Jo tinc molt clar el paper de la Premsa Forana dins el tema de la normalització lingüística. La majoria de premsa dels pobles és en mallorquí, mentre que a Palma tota és en castellà. Un govern el que ha de fer és posar unes regles de joc amb què tothom ha de tenir el mateix tracte. La Llei de Normalització diu que la premsa en llengua catalana té dret a això, idò ha de tenir dret a això. Ara resulta que uns tenen tot el que volen i uns altres no tenen res.

Mateu Joan i Jaume Sastre

PINZELLS
Vases i Motllures
artesanals
C/. Concepció, 14 - A
Tel.: 71 67 23 - 07012 Ciutat

Aprèn a parlar anglès a una de les més prestigioses escoles d'idiomes

Des de 1953 International House ofereix un nivell de qualitat en l'ensenyament d'anglès que les altres escoles han intentat imitar. Classes reduïdes, professors nadius de llengua anglesa, i el més complet sistema de formació de professors de tot el món per crear la millor oportunitat possible d'aprendre anglès.

Aquest estiu tenim cursos intensius per donar una empena al teu anglès.

- Cursos per a adults d'un mes (total 36 hores) a tots els nivells: 18.500 Pts.
- Cursos per a nins i joves d'un mes, dues classes a la setmana 11.500 Pts.

Pels que volen estudiar a l'estranger també organitzam cursos a Anglaterra, Escòcia, Irlanda, EEUU, Canadà, Austràlia i Nova Zelanda.

INTERNATIONAL HOUSE
Passeig de Mallorca 36 baixos
Tel: 72 64 08

Hores d'oficina: 10.00-13.30, 16.00-20.00

AJUDEM ALS NINS

La guerra a Bòsnia Herzegovina continua. Necessiten medicines. Ajuda'ns a recollir-les i nosaltres les hi drem. Acudeix a la farmacia.

DE BOSNIA HERZEGOVINA

organitzen:

col·laboren:

Comitè de Recollida de Medicines
Associació de Recollida de Medicines
Associació de Recollida de Medicines
Associació de Recollida de Medicines
Associació de Recollida de Medicines
Associació de Recollida de Medicines
Associació de Recollida de Medicines
Associació de Recollida de Medicines

PUNTS D'ENTREGA:

(FINS AL 5 DE JUNY)
TOTES LES FARMACIES DE MALLORCA
PALAU DE LA PREMSA - Palma
POLIESPORTIU DE CALVIÀ
POLIESPORTIU DE STA. PONSA

PER MÉS INFORMACIÓ:
71 34 65 - 71 52 80 - 13 91 39

II RECOLLIDA DE MEDICINES PELS NINS DE BOSNIA-HERZEGOVINA
Sortida 11 de Juny d'un comboi des de Palma amb destí I.R.C. a Metkovic-Split

DONATIU: "La Caixa" - Of. principal 390 - n.º cuenta 7365-51

Bartomeu Mestre:

«Els mallorquins estam farts de rebre bastonades i de pagar el beure»

Bartomeu Mestre i Sureda (Felanitx, 1952) és el cap de llista al Congrés dels Diputats per **Esquerra Republicana (ERC)**. És escriptor, qualificat recentment per la premsa com un "hàbil comunicador", i adesiara col·laborador de **L'ESTEL DE MALLORCA**. Treballa, des de 1974 a SA NOSTRA on, durant vuit anys, va esser responsable de l'Obra Cultural. Actualment es dedica a qüestions sindicals.

BARTOMEU
MESTRE

* ¿Quin motiu ha impulsat ERC a presentar-se a aquestes eleccions espanyoles?

El meu partit ja és present a Europa i porta a terme una política d'intercanvis i d'aliances amb altres nacions perquè vol esser present, amb veu pròpia, a tots els fóruns internacionals per reivindicar el dret que ens assisteix a governar-nos sols. Mentre Madrid ens retingui un sol grau de competències, hi hem d'esser perquè el clam popular, creixent avui a Ciutat i arreu de la Part Forana, es faci sentir amb tota la força. Madrid ens usurpa el poder: Madrid ens roba... cap a Madrid són les felnes!

* Alguns han criticat que ERC utilitzi a les Illes Balears un eslògan específic, diferent al que s'ha adoptat al Principat.

Així és però aquesta crítica lluny de fer-nos mal ens enorgulleix, tant a mi com a tots els altres militants de Mallorca, Menorca, d'Eivissa i de Formentera, perquè és la certificació del model del nostre partit: som federalistes. Això vol dir que assumim, amb respecte, les decisions adoptades per cada territori dels Països Catalans. De totes maneres, en veure d'on ha sortit aquesta crítica, no podem sinó fer un panxó de rialles. Si els nostre eslògan fos com el de Barcelona, *Pels Catalans, per Catalunya!*, aleshores ens haurien acusat de dependència d'un hipotètic centralisme barceloní. Si fas una cosa, et critiquen: si fas l'altre, també. Ja és ben curiós, no ho trobau?

Per altra banda, vull afegir que, en contrapartida, sectors importants d'empresaris i de botiguers que estan cansats de l'espoliació fiscal, gent treballadora (pagesos, picapedrers, treballadors d'hoteleria...) de tots els nivells que està farta de patir una sanitat terciomundista com Son Dureta i, fins i tot, destacats militants de partits polítics adversaris, ens han felicitat per la nostra valentia. Segur que molts d'ells ens votaran perquè, a la fi, han trobat algú que parla clar: **Madrid ens roba. Cap a la independència!**

"LA INDEPENDENCIA ES L'UNICA COSA CONDRETA I ASSENYADA QUE PODEM FER ELS MALLORQUINS"

* ¿Pensau que la independència és utòpica com diuen alguns derrotistes?

El que sí és utòpic és pensar que Madrid solucionarà els greus problemes que té Balears en sanitat, infraestructures, educació... Això només ho pot fer un

Govern Balear dotat de recursos. El PP, el PSOE i IU estan a les ordres de Madrid. Recordau que Jeroni Albertí volia anar a l'Autonomia per la via ràpida? Madrid va dir que no i va esser que no. Ara Gabriel Canyelles, Forcades, Verger protesten pel maltracte que patim del govern espanyol, i tenen raó; però el seu partit signa, sense ni tan sols avisar-los, el *Pacto Autonómico PP-PSOE*, i en comptes de rompre amb Madrid es davallen els calçons davant n'Aznar. Aquesta és la qüestió! No, la independència no és utòpica, el que sí és absurd és creure i pensar, pensar i creure que Madrid ens tractarà amb justícia. La independència és l'única (ho vull repetir: l'única) cosa condreta i assenyada que podem fer els mallorquins. La independència és la solució que han agafat totes les nacions sotmeses a una situació colonial com la nostra. La gent de la meua edat recorda haver estudiat cinquanta-quatre províncies d'aquella Espanya *Una grande y libre*. Doncs bé, on és ara Fernando Poo? I no parlem abans de Filipines i de Cuba que eren, igual que nosaltres, *provincias de ultramar*. I que no em diguin que em faig enfors perquè Malta, una illa més petita que Menorca, és independent i molt bé que els va d'ençà que varen deixar d'esser colònia anglesa.

"COM MOISES ES VA PLANTAR DAVANT EL FARAÓ, ANIREM A MADRID A EXIGIR LA LLIBERTAT DEL NOSTRE POBLE"

* A Mallorca hi ha altres partits que també es diuen nacionalistes.

A la boca li fan dir el que volen. El nacionalisme només té sentit si aspira a la independència, al màxim autogovern, a una sobirania plena i sense restriccions. Qualsevol altra definició de nacionalisme topa amb la contradicció de l'evidència. Els qui diuen que encara no és el moment de definir-se haurien de contestar: quan serà aquest moment? Qui ho decidirà? N'hi ha que apel·len als seus pocs anys de vida per dir que no s'ha de córrer. Jo em deman, quan ha de córrer un home, quan té devuit anys o quan en té noranta? I si s'aferren al fet que el poble no està preparat, ens insulten a tots. El nostre Poble és molt savi i ja n'ha vistes de tot color. Sap que la Mare de Déu no nom Joana.

* Per tant voleu dir que s'ha de parlar clar.

Naturalment que sí. Clar i sense embuts. No he vist mai ningú que tingui pèls a la llengua. El nostre és un Poble valent però ens l'han volgut fer creure covard. Repassau la història. Som de la pàtria dels agermanats. Els mallorquins tots sols vam mantenir a rebxa els pirates turcs i algerins. Si vam esser capaços de fer això, ara també fotrem fora els nous pirates que en forma de recaptadors d'impostos forasters se'n duen els nostres doblers cap a Madrid.

"LA NOSTRA VEU FARA TREMOLAR ELS LLEONS DE LES CORTS ESPANYOLES"

* Donau-nos tres raons per votar ERC.

Em feis escollir entre més de mil, però mirau-ne algunes. Primer, som un partit valent, optimista, engrescador i amb força creixent, per tant gens pessimista i avorrit perquè el nostre projecte està carregat de futur. El vot a ERC, ja és ara, a més, el vot útil que va directe a l'arrel dels problemes. ERC sí anirà a Madrid. La nostra veu, per tant, farà tremolar els lleons de les Corts espanyoles i plantarà cara a tots els Rodríguez Ibarra que gosin insultar la nostra nació. D'altra banda no anam allà per governar Espanya; no volem comandar a cal veïnats, però no permetrem que Madrid ens continuï governant aquí. Cadascú ha de fer els comptes a ca seva. Per això, com Moisés quan es va plantar davant el faraó, anirem allà a exigir la llibertat del nostre poble! Espanya és un mal negoci i no ens convé com a soci. Ho sap tothom, però, en aquestes eleccions, no s'atreveix a dir-ho ningú més. Cada vot d'ERC que, dia 6 de juny, passi per la reixllera de les urnes, serà un acte de reafirmació i d'orgull.

* Diuen que el fet de voler una República Federal amb el conjunt de Països Catalans és el pitjor estigma electoral que pateix ERC.

Poden dir el que vulguin. Però, fixau-vos-hi bé. El nostre model és paritari. Això vol dir que el Principat, el País Valencià, la Catalunya Nord i les Illes Balears i Pitiüses representen quatre territoris que tindran la mateixa veu en igualtat de condicions. No volem passar d'un Regne d'Espanya jacobí a una República centralista. Catalunya serà un nou estat independent en una Europa unida sense fronteres, amb moneda única i exèrcit únic, i en la qual participarem com a subjectes actius. Els catalans serem una nació més d'Europa, una nació lliure, moderna, justa, equilibrada, pròspera i, naturalment, solidària, però perquè ho volem ser i no com ara que Madrid del fet de robar en diu solidaritat.

* I de l'anticatalanisme, què en deis?

L'anticatalanisme és l'intent desesperat d'amagar amb una cortina de fum el rebuig dels mallorquins contra Espanya. El crit de **Barco de Rejilla** s'ha d'analitzar amb la mateixa òptica que el vers de *Els Segadors*: **Endarrera aquesta gent...** Barco, DONCS, és un crít popular d'alliberament contra el recaptador d'impostos i contra la dependència colonial. Els qui han volgut presentar aquest clam com un acte de racisme són els qui, després, signen la llei d'estrangeria. Només són racistes els colonitzadors perquè esclavitzen i degraden altres pobles. Però, no hi ha por, més prest o més tard, tots els pobles arriben a aconseguir la llibertat.

"SEREM LA SORPRESA D'AQUESTES ELECCIONS"

* On heu posat el vostre objectiu electoral?

Només la participació ja és una victòria que no varen aconseguir els nostres antecessors, els republicans federals del segle passat o els admirats precursors de l'Esquerra Republicana (Emili Darder, Pere Oliver, Pere Capellà...) A ells volem dedicar aquesta fita històrica. Però no tenim vocació testimonialista i, en aquestes eleccions, estic convençut que serem la sorpresa. Dia 6 de juny milers i milers de ciutadans i ciutadanes podrem dir que estam farts de rebre bastonades i que ens facin pagar el beure. Cada vot a ERC serà un crit com el dels mallorquins de les Germanies: **Pag qui deu!** Com més boques cridin, més fort retronarà la *Villa y Corte* i més aviat podrem establir allà la nostra ambaixada, com correspon als bons veïnats. I a Madrid, en comptes de maltractats, serem respectats.

Garzón i la unitat d'Espanya

Aquesta moguda pre-campanya ens està donant moltes sorpreses, la més sonada, sense cap mena de dubtes, és la incorporació del super-jutge Garzón a les llistes del PSOE.

Això, al meu entendre, pot tenir moltes lectures polítiques, però la més versemblant sembla ser un intent, un cop d'efecte per part del felipisme, per tal de rentar una mica la cara bruta per la corrupció i la prepotència al partit i al govern que mana a l'altiplà.

Pel que fa als Països Catalans, és tot el contrari, que a més a més de fer-nos recordar que Garzón simbolitza la repressió anticatalana (detenció de més de 30 patriotes catalans l'estiu passat), també significa reforçar dins el PSOE les tesis més espanyolistes i uniformitzadores. Cal tenir molt en compte que la justícia és un dels sectors, avui en dia, més contraris a la normalització lingüística i nacional. Aquest fet, també implica que el PSOE es vol presentar a l'electorat com el màxim garant de la sagrada unitat d'Espanya.

D'aquesta manera, amb el reforçament del jacobisme felipista i els rebrots imperialistes castellans del Sr Aznar amb la seva fantasmagòrica defensa del "bilingüisme real"; es fa necessari, ara més que mai, una reacció popular i patriòtica en clau electoral per tal d'aturar aquesta onada anihiladora, la qual pot acabar d'ensorrar-nos a tots.

Josep M. Loste i Romero
Portbou

Comunicats de premsa

* Convergència Nacionalista Balear expressa la seva inquietud i preocupació pels incendis que els darrers dies estan cremant Na Burguesa i Bendinat. Incendis que, segons els tècnics, són provocats. La seva intencionalitat especulativa és massa clara, per tant creim que el Govern Balear ha de prendre mesures urgents per protegir aquella zona creant les lleis necessàries perquè sigui impossible construir en territoris que han estat cremats a posta amb afanys d'especulació econòmica. Al mateix temps demanem que els culpables siguin perseguits i castigats severament.

* Convergència Nacionalista Balear vol expressar el seu malestar per la visita electoralista del ministre Borrell. Creim que tenim prou problemes per solucionar i que per tant no són visites protocolàries, sinó de feina. El Sr ministre pot començar per reobrir les línies de tren que des de fa tant de temps li estam demanant. Què espera FEVE per fer arribar de nou el tren a Artà? I a sa Pobla? Per quan? Quan s'escoltaran els industrials de Llucmajor que demanen que el tren torni a aquesta localitat ara que s'hi està instal·lant un polígon industrial?

Quan podrem veure les televisions del País Valencià i Catalunya sense cap entrebanc?

Vingui quan vulgui Sr Borell, però a aportar solucions, no a fer electoralisme.

El llibre d'avui

Nou vocabulari de barbarismes del català de Mallorca

El *Nou vocabulari de barbarismes del català de Mallorca* és una nova versió, millorada i ampliada, del *Vocabulari* publicat l'any 1983 i reeditat el 1984. És fruit, sobretot, de les recerques de l'autor sobre el procés de castellanització que afecta el lèxic mallorquí des d'anys enrere, de les quals sorgí la seva tesi de Llicenciatura. No pretén solament denunciar aquelles paraules i expressions que, procedents sobretot de la llengua externa

imposada a casa nostra, s'han generalitzat entre els mallorquins sense respondre a cap necessitat comunicativa real, sinó que també vol recuperar aquelles nostres maneres de dir autòctones que, per mor de la interferència forastera, han estat quasi oblidades o són en trànsit ràpid de desaparició.

Corbera Pou, Jaume. *Nou vocabulari de barbarismes del català de Mallorca*. Editorial El Tall, col·lecció El Calaix d'El Tall, núm 8. Palma 1993. 154 pàg.

MADRID ENS ROBA

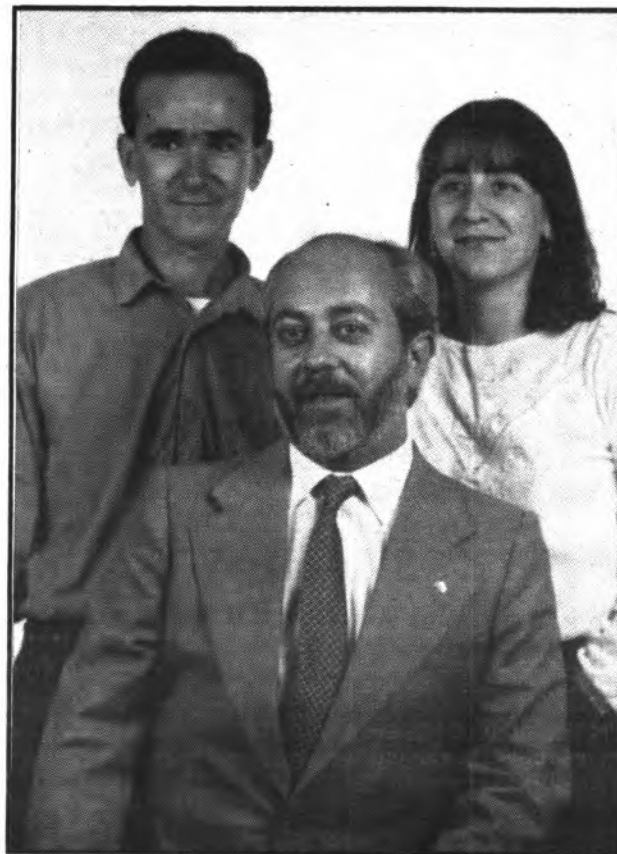
Cap a la Independència

Bernat Joan i Joan Mir. Candidats al Senat per les Illes Balears i Pitiüses. Àngel Colom, Secretari general d'Esquerra Republicana.

VOTAU

LA CANDIDATURA
QUE TENDRÀ A MADRID
DIPUTATS INDEPENDENTISTES

Josep Sastre, Bartomeu Mestre i Beatriu Defior. Candidats al Parlament.

Esquerra Republicana

No basta dir-me «em sap greu...»!

L'olla política-electoral ja està bullint, i el meu assumpte, les meves reivindicacions que vull que doni el PRESIDENT DEL BANC DE CRÈDIT BALEAR, MIQUEL NIGORRA OLIVER, i LA SEVA ESPOSA, LA CONSELLERA DEL BANC, CORONACIÓ DE NIGORRA, TAMBÉ ESTAN A PUNT DE BULLIR.

Dic a punt de bullir perquè una vegada que l'Estat ja tingui nous diputats i nous senadors, i les coses encara que no estiguin cicatritzades ja seran cuites, començaré a posar el foc que necessit per acabar aquest assumpte per la via més expeditiva i contundent.

Em fa gràcia de vegades, i que consti que quan dic "gràcia" allò que em fa realment és ràbia, que sovint hi hagi gent que per mor de l'orgull i la seva supèrbia, intentin arreglar les coses que han fotut, arreglar el que s'ha fet mal bé, capolar, destrossar, desprestigiari, calumniar i acabar amb una persona, amb unes simples paraules sense fer el que ha de fer un home quan reconeix que s'ha equivocat, i que és agafar el toro per les banyes i rescabalar els perjudicis i danys ocasionats a més de demanar perdó públicament, tan públicament com varen donar les meves suposades accions, que em varen provocar la meua total ruïna física, psíquica i moral.

Tot això ve a compte perquè quan me'n vaig anar del Banc, em referesc al CRÈDIT BALEAR, a causa d'una sol·licitud que em va fer la meua família, perquè ja em veien malalt, i al director general del Crèdit Balear no li va donar la gana de dar-me la baixa laboral sinó que va *pressionar*, encara més, en la meua feina. Com deia, quan me'n vaig anar del Banc, voluntàriament, i quan ja havia liquidat les meves relacions laborals i econòmiques, vaig pujar a acomiadar-me del que era el meu president, i durant molts d'anys el meu amic, ja que vaig trobar que una cosa no restava l'altra i com que a més tenc per norma donar la cara, vaig pujar a la sisena planta al despatx d'en MIQUEL NIGORRA i li vaig dir que ara que estava tot acabat li volia contar un parell de coses perquè no sabia com les hi havien contat.

Li vaig començar dient que no es pensàs que tots els informes referents a les seves compres, despeses, adquisicions immobiliàries, justificacions de factures, dels últims cinc anys els hagués fet per la poca feina que tenia. Li vaig dir que el subdirector general, SENYOR GÓMEZ, que va venir en primera instància, i l'altre de la mateixa categoria, AGUSTÍN PÉREZ TRAVERSO, dels quals ell, i em referesc al president NIGORRA, m'havia dit que a partir de la seva arribada eren els meus superiors immediats i que els obeïa en tot el que em diguessin, havien estat els que m'havien donat instruccions i ordres de realitzar tota aquesta tasca d'informacions pel conseller delegat SENYOR MORENO, amb l'afegit que si tornava despatxar amb el meu president, MIQUEL NIGORRA, o la seva dona, CORONA COBIAN, o filtrava informació de les sol·licituds que em feien, em fotrien fora del Banc.

Fa uns mesos, en part, ja vaig contar tota aquesta història, el que no vaig dir és que quan en MIQUEL NIGORRA va sentir tot això em va dir: **"Gamundí, vol repetir tot això que m'ha dit davant la meua dona"**. Va cridar la seva dona, CORONA, que era al despatx de devora, i quan va arribar em va demanar que li contàs tots aquests coverbos i històries.

Na CORONA, sense dir cap paraula ni fer cap expressió quan va sentir tot l'assumpte se'n va tornar una altra vegada al seu despatx i va fotre una portada.

En MIQUEL NIGORRA, que en el fons és una bona persona, el que passa és que està totalment dominat per la seva dona, na CORONA, i en el decurs del temps aquesta CORONA ha resultat ser d'espines posades damunt del cap d'en Miquel i li ha fet molt de mal a la seva imatge i a la seva conducta com a president del Banc i com a president d'empreses diverses; na Corona en un acte de sinceritat em va dir: **"GAMUNDÍ, HO SENT MOLT, AQUESTES COSES NO LES CONEIXIA, UNA VEGADA MÉS EN EL SEU CAS HAN PAGAT JUSTS PER PECADORS, ME SAP GREU GAMUNDÍ"**.

El president NIGORRA em va dir a continuació: **"ENS HA SORPRÈS MOLT REBRE LA CRIDA-DA D'EN LLUÍS VALLS TAVERNER DEMANANT NOVES DEL SEU ASSUMPTI I DIENT LES DESPESES ECONÒMIQUES, ÉS A DIR, ELS QUINZE MILIONS DE PESSETES QUE LI HAVIEN DE DONAR PER LA SEVA BAIXA VOLUNTÀRIA A PART DEL QUE LI CORRESPONIA LEGALMENT"**. **"¿DE QUÈ EL CONEIX VOSTÈ A DON LLUÍS, QUIN TIPUS DE CONTACTE HA TENGUT AMB ELL? PENSI QUE LA MEUA DONA, NA CORONA, ESTÀ MOLT ENFADADA AMB VOSTÈ I NO VOLIA QUE LI PAGASSIN MÉS QUE EL QUE LI CORRESPONIA PER LLEI... ¿QUAN HA PARLAT PER DARRERA VEGADA AMB DON LLUÍS?"**

Jo, que no estava per moltes punyetes i a més estava empenyat i em sentia moralment fotut, el vaig passar amb cançons i de fet no li vaig contestar res del que m'havia demanat.

Com a declaració d'intencions jo ho puc acceptar, tot això, però això no basta quan has desfet una persona i l'has destrossada. És massa senzill, massa fàcil, dir sense ningú a davant, sense testimonis, tot això. Un home el que ha de fer és **RESTITUIR EL QUE HA LLEVAT, I RESTITUIR ELS DANYS I PERJUDICIS QUE HA OCASIONAT**, i l'orgull ha d'estar molt per davall de l'equivocació, i si aquest orgull és tan gros, i a més la teua dona està plena de supèrbia i et domina, et t'has d'intentar posar on l'espatlla perd el seu nom i donar satisfacció pública de forma i manera que malgrat que hi ha una dita que diu molt encertadament: **"TU CALUMNIA... QUE QUALQUE COSA SEMPRE QUEDA"**, això vol dir que hi ha coses que són irreparables totalment, però jo només m'hauria conformat si hagués obrat com un home i no com un covard; fins i tot avui dia, en què em desqualifica amb adjectius que ja no s'ho creuen ni els més collonàpies que l'envolten.

Aquesta norma de conducta i d'actuació de na CORONACIÓ DE NIGORRA està complicant molt la vida d'en MIQUEL NIGORRA, ja que segons els meus gorronets resulta que pel que sembla ja hi ha raons per suposar que més persones també o l'han duit o estan a punt de dur-lo als JUTJATS, coincidint totes que la culpa de tot la té na CORONACIÓ DE NIGORRA.

Bé, vaig dir i repetesc que fins al pròxim número de l'ESTEL DE MALLORCA no començaré EL PRINCIPI DE LA FI, és a dir, la batalla final per fer que aquests personatges posin el mac en terra i baratin la seva actitud respecte a mi i de moltes

persones més que estan tocadés per accions irregulars, amb greus perjudicis.

Per tant, els queden només quinze dies per baratar la seva ACTITUD I ESTAR CABALS AMB MÍ. Jo, per en MIQUEL NIGORRA i pel seu fill JOAN, voldria que entrassin en raons i que em donassin les satisfaccions pertinents i declaracions de bones intencions amb mostres fefaents que la persona humana la respectaran més per donar suport a les normes de CONVIVÈNCIA, SOLIDARITAT I HONESTEDAT.

No vull acabar sense fer una al·lusió al que diu en LLUÍS MIRALLES en "CRÒNICA DE ANDAR POR BANCOS", en el número 59 del rotatiu "DESARROLLO de Baleares" de l'abril passat, on demostra una vegada més, que a més de conèixer de quina pasta està feta la BANCA, és astut, incisiu i valent. Per tot això i sobretot per ser valent ja que ningú li ha donat resposta a les preguntes que es fa: **"És curiós... sobre ES CRÈDIT BALEAR jo em seguec plantejant una sèrie de qüestions que NINGÚ s'encarrega d'aclarir-me-les: ¿per què canvien tant de directors generals? ¿per què s'en van en els moments que pareix agafar-li el pols a la situació bancària de les illes? ¿qui mana a l'entitat de la plaça d'Espanya: els NIGORRA o el director general que envien els VALLS TAVERNER? ¿per què segueixen amb una política tan poc imaginativa? ¿per què estan ancorats en el passat? ¿per què és el Banc, del Grup Popular, el menys rendible? Vet aquí els Interrogant pels NIGORRA i per n'ALBERTO PEÑA (director general del Banc). Els estatuts del Banc es varen canviar fa uns mesos i en ells es dela que el poder de gestió i execució eren en mans del DIRECTOR GENERAL: Això és, del POPULAR. ¿És PEÑA el màxim responsable?"**

Em fa la impressió que els NIGORRA segueixen repartint el bacallà al CRÈDIT...", i així continuava citant que en TOMEU SITJAR, degà del Col·legi d'Advocats de Balears, ja no era advocat del Crèdit Balear, i unes altres consideracions.

Bé idò, a en LLUÍS MIRALLES, al proper número de la meua estimada revista L'ESTEL DE MALLORCA, i dic estimada perquè ara que la gent ja em dona la raó, ja veu la fressa dels NIGORRA i ja n'hi ha molts que encara que me mantenen com a pal de paller i no els interessa donar la cara, en aquells moments va ser l'única publicació i l'únic mitjà de comunicació que va tenir la valentia l'honradesa de creure en un home que lluitava tot solet amb el gegant dels DOBLERS, VANAGLÒRIA I PODER, encarnat per MIQUEL NIGORRA OLIVER i la seva esposa CORONA COBIAN OTERO; deia, doncs, que al proper número de l'ESTEL DE MALLORCA li donaré a en LLUÍS, i que em perdoni aquesta mostra amigable ja que esper qualche dia conèixer-lo i donar-li mostra de la meua admiració, li donaré, com deia, totes els aclariments a totes les seves preguntes, interrogants i sofismes que per ara, per respectar aquest estat de desassossec general de les ELECCIONS, no vull, no puc moralment donar aquests dies.

Com a avançament vull que penseu damunt aquestes dues preguntes que són clau de l'assumpte:

1. ¿Si es vol vendre ES CRÈDIT, la propietat majoritària el deixaria caure de la manera que està caient?

2. ¿Si es vol comprar o "opar" (fer una Operació Pública d'Adquisició) el CRÈDIT, no és vera que el deixariau que caigués a un preu mínim de compra?

Les respostes... d'aquí a quinze dies, tot això no és més que: **"LA XOCOLATA DEL LLORO"**. OPA, OPA, mariner...

Joan Lluís Gamundí i Seguí

PP-PSOE, dos partits forasters que volen robar l'aigua als pagesos mallorquins

Els partits forasters, màxims enemics de Mallorca, PP-PSOE, s'han posat d'acord per anar a robar l'aigua als pagesos de la Part Forana. Dimecres dia 20 de maig, Gabriel Canyelles (PP) i Ramon Aguiló (PSOE) van comparèixer per LLubí amb la mala intenció d'intentar convèncer els llubiners perquè cedissin l'aigua per a Palma i Calvià. Carregats de paperassa i enrevoltats de tècnics d'aquests que passen per embamar negrets, Canyelles i Aguiló, un del bracet de l'altre van intentar, primer a les bones, i després amb amenaces caciquils, que els llubiners es deixassin prendre l'aigua. Canyelles ho va intentar tot i va recórrer a tot l'arsenal que li es propi: falses promeses, enganys, astúcies, intents de crear divisió, mentides, embulls, amenaces, etc. etc. Tot però va ser inútil. Feia molt temps que dins Mallorca no es veia un espectacle semblant. La reunió va esser llarga i tensa. Canyelles, Aguiló i Sáiz van haver d'aguantar com a un pam dels seus nassos tot un poble unit i indignat, nins, joves, vells, els escopia a la cara veritats com punys.

L'altre dia a Llubí es va poder comprovar com el poble de Mallorca està cremat i ha començat a perdre el respecte a Canyelles, Aguiló i companyia, tots ells una colla d'espavilats que un cop s'han embutxacat tots els doblers que han pogut, es dediquen a fer ara la feina bruta de Madrid. ¿És que ja no se'n recorden Canyelles i Aguiló que l'Ajuntament de Llubí va esser el primer de Mallorca que dia 26 de setembre de 1991 va aprovar per majoria absoluta una moció a favor de la independència? Qualificatius com els de lladres, poca-vergonyes, venuts, caradures, inútils... van esser els més lleugers que van haver de sentir a dos dits de la cara en un acte apassionat i tumultuós al qual van assistir més de cinc-centes persones.

L'any passat, segons un informe del BBV, el govern de Madrid va robar a Balears a través dels impostos 127.000 milions de pessetes, xifra que suposa el 12,93% del nostre Producte Interior Brut. ¿Voleu dir que aquesta dobladura que ens foten si quedàs aquí no podria servir per construir una planta potabilitzadora d'aigua de la mar, per arreglar els desperfectes de la xarxa distribuïdora per on es tuda més d'un 40% de l'aigua que entra a la xarxa, per construir nous embassaments com el del Gorg Blau, per reciclar l'aigua bruta i en comptes de tirar-la a la mar emprar-la per regar jardins i zones verdes, etc. etc? ¿Ens voleu dir perquè no es fa tot això abans d'anar a robar l'aigua dels pagesos? Idò tot això no es fa senzillament perquè el PP i el PSOE són dos partits forasters que de l'únic que es preocupen es de dur-se'n els nostres doblers a Andalusia i Castella per gastar-los en Expos, AVES i altres xirimangues. Així de clar parlam nosaltres! Gabriel Canyelles (PP) i Ramon Aguiló (PSOE), en comptes d'esser dos mallorquins que miren pel benestar de Mallorca són dos torrapipes que estan a les ordres dels seus *quefes* forasters de Madrid. Això és el que són! Dos renegats més falsos que Judes que han venut el nostre poble, els nostres comerciants i els nostres pagesos per un grapat de menuts i xavalla.

Fins fa poc Gabriel Canyelles ha arplegat milers de vots anant pels pobles de Mallorca convidant els nostres padrins a xurros i a ensaïmades i contant-los

Canyelles a l'acte celebrat a la casa de Cultura de Llubí.

quatre acudits en llenguatge bord castellerquin. Aquesta mangarrufa se li acaba, però. A Llubí, ell en persona va haver de veure com un homenet es va aixecar i li va etzibar davant tothom amb veu atronadora: **President! L'aigua per ventura la vos en dureu, però que teniu els dies i els mesos comptats, jo vos ho asseguro!** I és que Canyelles s'ha equivocat de trinxera. Ja es va equivocar en el tema d'El Corte Inglés. En comptes de defensar els interessos de Mallorca, s'ha posat de costat dels interessos dels forasters i de Madrid. I és clar, això la gent no ho perdona, més si són electors seus que s'han sentit enganyats i estafats fins al moll de l'os. Definitivament, Canyelles sembla que s'ha tomat boig i que ha perdut la carta de navegació. És increïble! Tothom sap que l'agricultura mallorquina té una mala ferida i a en Canyelles no se li passa altra cosa pel carabassot que anar a fotre l'aigua als sofrits pagesos. El camp mallorquí necessita que el Govern Balear li doni una mà, i Canyelles va i l'acaba de matar. Increïble! Increïble! Canyelles necessita una camisa de força i que el duguin al manicomi! En qüestió d'un any s'ha tirat en contra tots els comerciants mallorquins pel tema d'El Corte Inglés i ara va i provoca la còlera i la ira popular dels pagesos. Increïble! Això si un no ho veu, no s'ho creu! (J.S.)

Jeróni Saiz i les aigües de Llubí

Benvolgut Jeróni Saiz
les aigües mos vols robar
per uns altres abeurar
noltros hem de fer badais?

El que jo te vull pegar
una forta clotellada
d'orelles una estirada
per la manera d'obrar.

S'aigua de Sa Marineta
es pels d'aquesta comarca
ara que tanta ens manca
no ens facis sa punyeta
perquè jo amb una vergueta
te reblanire cada anca.

Jo t'ho deman amb respecte
també amb un poc d'humor
tenguis consideració
el toqui el cor, faci afecte

O és que no som humans?
tots els d'aquesta contrada
la faras equivocada
pensa que tots som germans

Tendras poc coneixement
si tu ho deixes comportar
nosaltres que hem de badar
sa boca cap an el vent?

Si la t'endus a Ciutat
tot ho salinitzaràs
ben segur provocaràs
un del mes gros disbarat

T'hauré de tocar es clotell
si salinitzes les aigües
creu-me que no vaig de berbes
pensa bé amb el cervell

S'aquifer bo que tenim
d'aigua bona dins Mallorca
cridem en tota la força
pregant que no la se'n duguin

Seria de bo a millor
que tothom faci cisternes
per Ciutat viles externes
això es la solució.

S'aigua dolça a s'Albufera
fa mur de contenció
també es una barrera
que ens fa de portallera
per no salinitzar-ho

Guillem Crespi Pons
Sa Pobla

El president Canyelles i les aigües de Llubí

Senyor President Canyelles
si vos Sa Pobla estimau
meam si bé ho demostrau
protegiu les hortes belles
que dins Mallorca trobau.

Sa Pobla es un bell jardí
agrícola i molt precios
que se mereix mil honors
per tot l'home mallorquí

L'únic rebost que tenim
bo dins l'illa mallorquina
això es la cosa més fina
que els poblers en presumim.

Si ens robau les nostres aigües
tot quedarà destruït
llavors al pobler ressentit
vos dirà maledicències.

Si duis l'aigua a Ciutat
a Sa Pobla no n'hi haurà
tot se salinitzará
fareu un gros atemptat.

Duen a devers Ciutat
que no som gens solidaris
als llonguets o els canaris
hauereu mal interpretat.

Per vestir una capella
voleu despollar un altar
farieu cosa més bella
no ho deixareu comportar.

Es ben cert que aquesta conca
s'aigua salinitzareu
vos prec que be ho mediteu
empero si vos voleu

no tindrem que dar-li "bronca"

Per tota Mallorca entera
s'aigua ha tornada salada
però m'agrada aquesta contrada
com que no l'hem tudada
se conserva verdadera

Passaven molta pena
els nostres avantpassats
fent pous i també forats
i per uns mals considerats
els fills passam ànsia i pena

Creis-me que no ho puc sofrir
facin aquests disbarats
els padrins avantpassats
dins els pous varen morir

I ara que està millorant
tot ho voleu espenyar
aturau-vos a pensar
els diners que ens ha costat.

Perquè les mediteu bé
a n'aquestes quantes gloses
son com un ramell de roses
i si feis millor ses coses
un ram vos regalare.

El que vull dir bon senyor
ho diu en Guillem Cremat
si jo vos he "agraviat"
de bon cor i de bon grat
a vos vos deman perdo
i m'ha de dir si o no
si li he dit sa veritat

Guillem Crespi Pons
Sa Pobla

L'ESTEL
de Mallorca

LA REVISTA QUE DIU EL QUE ELS
MALLORQUINS PENSEN PERÒ NO
S'ATREVEIXEN A DIR

SUSCRIVIU-VOS-HI

TEL. 26 50 05

Què opinau de la pressió fiscal?

Pere Sampol (Candidat del PSM al Senat). PP i PSOE són el mateix, dos partits centralistes espanyols que s'enduen els nostres doblers cap a Espanya. El PSOE amb l'IRPF i l'IVA; el PP amb l'IAE, cànon de sanejament i l'augment de la contribució urbana als municipis.

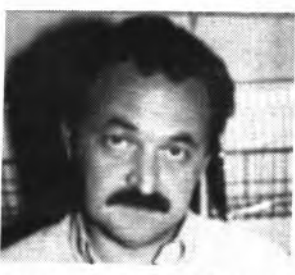
Antoni Orell (Assessor Fiscal). És una vergonya. Els mallorquins i catalans som els que pagam i els qui manco rebem. Si pagàssim al Govern Balear segurament pagaríem manco. La independència seria la solució.

Kàtia Pasqual (Pastissera). Ens estan ofegant. Ens aniria molt millor pagar al Govern Balear, és el nostre govern i estimam la nostra terra.

Paz Martínez (L'Art - Montenegro 2-). Em pareix molt malament que els espanyols s'enduguin els nostres doblers, perquè nosaltres també en necessitam.

Josep Calafell (Forner). És forta. Si pagàssim al Govern Balear hi hauria més doblers a Mallorca.

Miquel Perelló (Fuster). Hem de ser solidaris, però no beneïts. Hem de pagar al Govern Balear.

Joan Suau (Bar Boch). És massa. M'estimaria més pagar al Govern Balear, si es veien els resultats.

Xim Bonnin (Joier). Pagam massa tributs, hi ha massa burocràcia. Si pagàssim al Govern Balear seria millor.

Benjamí Miró (Joier). És bastant forta; quan no és l'IVA, és l'IAE, i quan no és la Declaració de Renda són els impostos municipals. M'agradaria que tot quedàs aquí, hem de pagar al Govern Balear.

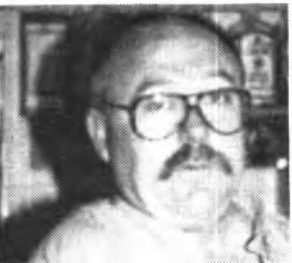
Pere-Lluís Terrassa (Runaway). De cada dia pagam més. Tot se'n va cap a Espanya. Hem de pagar al Govern Balear.

Jullo Terrell (Casa Julio). Estam a les darreres, l'aigua ja ens arriba a la boca. Hem de pagar al Govern Balear, ara els espanyols tot s'ho enduen.

Miquel Fiol (Mecànic). El Govern espanyol és un lladre. Si pagàssim al balear podríem fer moltes coses.

Pere Castelló (Bar Comerç). Hem arribat al punt a on és difícil poder pagar. Si pagàssim al Govern Balear almanco els doblers quedarien aquí.

Joan Pujades (Botiga B 25). Si pagàssim al Govern Balear amb menys doblers funcionariem.

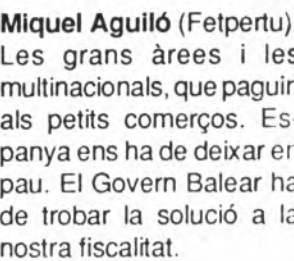
Antoni Rosselló (Bar Velázquez). Això és criminal, ens volen matar. Ens xuclen les quatre gotetes de sang. Són unes paparres. Si pagàssim al Govern Balear almanco els doblers quedarien aquí. Ara hem de mantenir els espanyols.

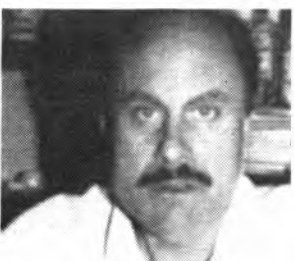
Pau Aguiló (La Industrial). La pressió fiscal està molt bé als països independents; a les colònies, com som nosaltres, pagam per mantenir la metròpolis. Quan siguem independents els doblers quedaran aquí.

Josep Comes (Cas Caparrut). Opín com els al·lots; amb els doblers que pagam podríem estar millor.

Miquel Aguiló (Fetpertu). Les grans àrees i les multinacionals, que paguin als petits comerços. Espanya ens ha de deixar en pau. El Govern Balear ha de trobar la solució a la nostra fiscalitat.

Blas Roman (Cafè Sa Murada). Ja que cobren tant hi hauria d'haver més serveis. Hauríem de pagar al Govern Balear ja que de Madrid s'ho enduen tot.

Joan Flaquer (Perruquer). Més que pressió fiscal és un atracament legal. Hem de pagar al Govern balear i a l'espanyol no res.

Miquel Torrelló (Bar Menut). És molt cara, els doblers haurien de quedar aquí, i per això hem de pagar al Govern Balear.

Josep Comes (Cas Caparrut). Opín com els al·lots; amb els doblers que pagam podríem estar millor.

Jaume Figuerola (Fuster). Pitgen molt. M'agradaria pagar al Govern balear, però si som espanyols també hem de contribuir a l'espanyol.

Araceli Miranda (Bar Jugama). Pagam massa. Si pagàssim al Govern Balear els mallorquins tendríem més coses.

Joan Fuster (Bar Niza). És excessiva, ens ofeguen. Si pagàssim al Govern Balear podríem fer la repartidora al revés.

Antoni Llabrés (Bar Picapica). Independència voldria jo. Podríem comandar a ca nostra i els nostres doblers quedarien aquí.

Marcos Pérez (Ferrer). Pagam massa, per suposat que si pagàssim al nostre Govern els doblers quedarien aquí.

Baltasar Herrero (La Lluna). Els mallorquins, catalans i bascos mantenim als castellans i andalusos. Hem de pagar al Govern Balear i els doblers quedaran aquí.

Maria M. Herrero i Maria Terrassa (Top Ice). Els espanyols ens estremen massa. Si pagàssim al Govern Balear almanco els doblers quedarien aquí.

Què opinau de la pressió fiscal?

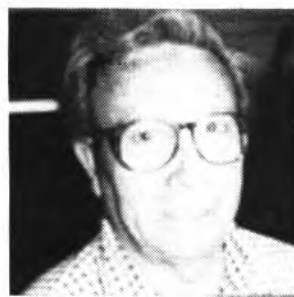
Josep-Lluís Vaquer (Restaurant Andreu). Pagam massa. Això fa créixer l'atur. Si haguéssim pagat al Govern balear els darrers deu anys, Mallorca seria rica. Això s'ha d'acabar.

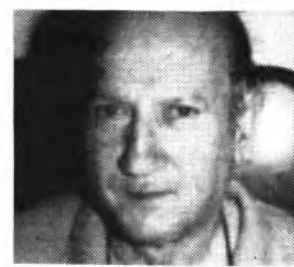
Caterina Grünfeld. Pagam molt. Si pagàssim al Govern Balear els doblers quedarien aquí i llavors ens sobriarien.

Juan J. Carmona (Taverna d'Arco). És una animalada. Sense cap dubte que ens aniria millor si pagàssim al Govern Balear.

Miquel Espases (Restaurantador). És un desastre, ens faran tancar. Si pagàssim al Govern Balear els nostres doblers quedarien aquí.

Tomeu Amengual (Fuster). Feim feina per al Govern espanyol perquè facin festes i vagin d'excursió. M'agradaria més pagar només al Govern balear.

Bartomeu Guardiola (Bar Benito). És un crim. No guanyam per pagar. Si pagàssim al Govern Balear almanco veuríem els beneficis a Mallorca.

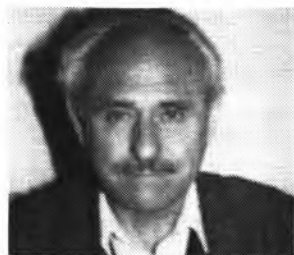
Angel Caselles (Can n'Àngel). El Govern espanyol ens té ben fregits. Aconseguiran matar la petita empresa. Ja que el que suam nosaltres ens ho hem de menjar nosaltres. Hem de pagar al Govern Balear.

Jordi Fiol (Secretari d'Organització del PSM). Fa un mes que tenim tanques per tot Mallorca. Solidaris sí, benits no. Prou d'imposts cap a Madrid!

Miquel Garro (Penya El Graderio). Els doblers se'n van a Madrid i no tornen, segur que si pagàssim al Govern Balear aniria millor a tots els mallorquins.

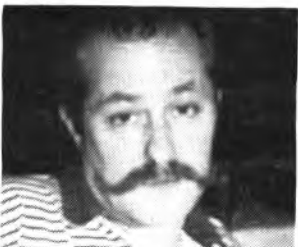
Miquel Vallespir (Escultor tallista). La pressió fiscal encareix tots els productes, i això provoca crisi per als petits. Si pagàssim al Govern Balear la cosa aniria millor.

Fèlix Quesada (Bar Es Racó). No podem anar de cap manera. Pareix que volen llevar llocs de treball. Si pagàssim al Govern Balear almanco els doblers quedarien aquí.

Francesc Bellinfante (Comerciant). N'estic fins a la coroneta. Si pagàssim al Govern Balear aniria molt millor, és molt natural.

Juan Temprano (Meson del Gallego). És una vergonya. És clar que si pagàssim al Govern balear aniria millor. Hem de votar els partits nacionalistes de Mallorca que defensaran els nostres doblers.

Catalina Pons (Bar Benares). Pagam molt i tot se'n va cap a Madrid. Si pagàssim al nostre Govern almanco els doblers quedarien aquí.

Josep M. Estopà (Òptic). És forta. M'agradaria més pagar al Govern Balear, almanco els doblers quedarien aquí.

Joseline Gaigeard. Feim feina pel Govern espanyol. Si pagam al Govern balear almanco els doblers quedaran aquí i els gastariem a la nostra manera.

Fernando Bernado (Perruquer). Esper que això no continuï, tot se'n va a fora. Feim feina pel Govern espanyol. Per suposat que m'agradaria pagar al Govern balear.

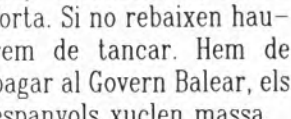
Amparo Cáceres (Forn Sant Elies). Això no es pot aguantar. Si pagàssim aquí ens davallarien els impostos i sobriarien els doblers.

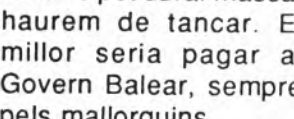
José Hernández - Pilar Salvà (Restauradors). Dins el nostre camp és absurda. S'hauria de tenir en compte les feines artesanes. Si pagàssim al Govern Balear, almanco en tendríem el profit del nostre esforç.

Angel Menéndez (Can Angeló). És massa forta. Si pagàssim al Govern Balear tot quedaria aquí.

Fernando Montilla (Mecànic). Vatuadell!, és massa forta. Si no rebaixen haurem de tancar. Hem de pagar al Govern Balear, els espanyols xuclen massa.

Guillem Coll (Escultor). Això no pot durar massa; haurem de tancar. El millor seria pagar al Govern Balear, sempre pels mallorquins.

Llorenç Sales (Cafè París). Si no pagàssim tant aniria millor. Si pagàssim al nostre Govern els doblers quedarien aquí i aniria millor.

Pablo Martínez (Bar Meriendas). És molt forta. M'estimaria més pagar al Govern Balear.

NUOVA LINEA

SANTIAGO RUSINOL, 19, BAJOS
07012 PALMA
ESTUDI DE PERRUQUERIA PER ELL I ELLA TEL. (971) 71 99 28

Fins un 25% de descompte amb la presentació d'aquest anunci

ÒPTICA SBERT

SANT MIQUEL, 83 (CantonadaAVINGudes)
Graduam i adaptam lentilles
Per la compra d'unes lentilles li regalarem un altre parell d'iguals.
Ulleres de sol i graduades
Tlf.: 72 14 25

S.A.E.

Jaume Mesquida Llabrés

VENDES

Subministraments i aparellatge elèctric

C/. Sant Francesc de Sales, 62
Tel. 20 95 90 CIUTAT

Rte. Pirineu
RESERVI
Tel. 76 83 54
LA SEVA TAULA
Camí Veïnal La Real, 24
PALMA DE MALLORCA

EL MILLOR DE LA
CUINA DE
CATALUNYA A
LES BALEARS

RESTAURANT S'HOSTALOT
Menú dies feiners 650 ptes. Cuina mallorquina.
Porcella rostida. Escaldums. Carn torrada.
Camí Vell de Sineu, km. 5. Tlf.: 42 87 12.
S'Hostalot

Restaurant Cas Carbone Dimarts tancat
Ctra. Manacor, Km. 28 - Tel. 64 65 04 - 07230 Montuiri

Sa Nostra Cuina Estam especialitzats en:
Bodes, batejos, primeres comunions i banquets.
Saló menjador propi, cabuda de 100 a 700 persones.
Salons climatitzats - servei a domicili
C/. Bisbe Sastre, 19 A. Tlf.: 28 30 43 - 23 71 94
Ciutat de Mallorca

BAR CENTRAL
Menjars, tapes variades
entrepans
Son especialistes en paelles
Menú del dia a 600 ptes.
C/. Cardenal Rossell, 80
Tlf.: 26 10 39
Coll d'en Rabassa

CHINA RESTAURANT ORIENTAL
C/. Joaquín Verdaguer, 12
Arenal - Tel. 26 67 21
Palma de Mallorca
ESPAÑA

PIZZERIA MOLINS
56 pizzes diferents
C/. Vicari J. Fuster, 265-B
ES MOLINAR
(Davant la mar)
Tlf.: 41 12 11

CAFETERIA LOS CLEMENTES
PIZZES
Avinguda Son Rigo, 23
Tlf.: 26 59 55
Les Meravelles
HEM TORNAT A OBRIR

Gastronomia

Fraü
Carrer de Manacor, 121 C.
Tel.: 27 85 18.
07007 Palma de Mallorca

PARRILLA - GRILL
Bar CAN TORRAT
Especialitat en carns al caliu.
Graella a disposició dels clients
Camí de les Meravelles. Sortida 3 de l'autopista.
Tlf.: 26.20.55. S'Arenal de Mallorca

BAR - RESTAURANTE Andreu
Som especialistes en:
Arròs brut, paella, cordon blue,
bistec al pebre bo, sípia, conill a
l'allet, llenguado menier, carns i peix
en general.
Carrer de la Grua, 6. La Ribera Can
Pastilla.
Sortida 2 de l'autopista (dimarts
tancat)

RESTAURANT Hannen Saß
Direcció: ANTONI FERRER
Horari de 17 de l'horabaixa a la una de la matinada
AUTÈNTICA CUINA ALEMANYA I
CERVESA DEL BARRAL IMPORTADA
DECORACIÓ TÍPICA ALEMANYA
Targetes Visa. Terrassa a l'aire lliure
Carrer Miquel Pellissa, 4 Bierstrasse
Tel. 26 60 01 - S'ARENAL DE MALLORCA

RESTAURANT SES COVES DE GENOVA
BACALLÀ AMB SANFAINA - MONGETES AMB BOTIFARRA -
VADELLA AMB BOLETS I ALTRES DELÍCIES DE LA
CUINA GIRONINA.
APARCAMENT PRIVAT
DILLUNS TANCAT
C/. Barranc, 45 Tlf. 40 23 87 GENOVA

RESTAURANT MILLOR
El «chapeau» dels menús
Dies feiners, 650 ptes. Diumenges i
festius 975 ptes.
Carrer Espartero, 26. Santa Catalina

RESTAURANT CALDENTY
Cuina mallorquina
Carn al forn - paelles - panades i robiols
Menú del dia, 550 ptes.
Carrer de Manacor, 127
Tel.: 27 10 52 — Ciutat de Mallorca

Carns al caliu, frit mallorquí, pa amb oli.
Demanau la nostra pinya colada importada del
Carib. C/. Pare Bmeu. Salvà, 16. Tlf.: 49 08 55.
Les Meravelles

RESTAURANT BRASILIA
BANQUETS DE BATETJOS,
NOCES, PRIMERES COMUNIONS I
FESTES SOCIALS

Avinguda de Bartomeu Riutort, entre balnearis 1 i 2
CA'N PASTILLA - TELS. 26 01 19 - 26 45 63

CAFETERIA RESTAURANTE
GONDOL
Carrer de l'Arenal
Complexe Cristina
Tlf. 26 11 49
LES MERAVELLES

Plaça Pius XII, 7. Ciutat
Entre els balnearis 8 i 9 s'Arenal
Port del Mar s/n Palma Nova

BARBACOA GRILL LA ESQUINA
Ara ja se pot menjar un bon plat de frit
mallorquí i la millor carn torrada al caliu,
mirant la mar devora l'hotel Taurus Parc de
s'Arenal. Vos esperam: Caty Mestres.

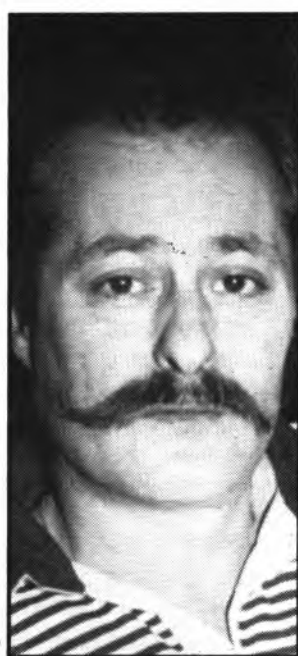
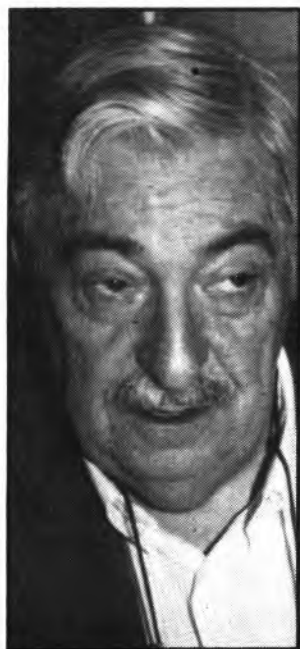
RESTAURANT CAN MIQUELET. En Pere Ribot i na Maria Guerra són un simpàtic matrimoni que regentava el restaurant Can Pedro de Portocolom. Ara fa uns mesos han passat a regentar el restaurant Can Miquelet de les Galeries Jaume III de Ciutat. Cuina mallorquina com les sopes, cabrit de llet rostit amb herbes aromàtiques, anfós a la mallorquina i cuina de mercat. El plat del dia val unes 1.200 ptes.

En Roberto Garcia i na Caterina Galmés són els amos del **RESTAURANT CIBELES** del carrer de la Concepció de Ciutat. Cuina castellana amb porros amb pernil, mongetes amb "morcilla", patates a la riojana i escabetxos. Preu del menú, 750 ptes.

LAS TINAJAS és el messon de devora Galeries Preciadós, del qual és co-proprietari n'Antoni Millanes, conductor del Millaneshow que s'emet cada divendres pel Canal 4. Hi podeu menjar la cuina mallorquina amb plats ben nostres com la greixera de favès tendres, l'arròs brut, les sopes mallorquines, els calamars farcits, les síples amb sofregit, l'arròs amb caragols, el frit mallorquí de peix i altres coses. El menú del dia costa 950 ptes.

Juan Temprano juntament amb la seva família regenta el **RESTAURANT EL GALLEGO** del carrer del Carme de Ciutat. Cuina gallega i de mercat. "Salpicon" de marisc, vedella farcida amb salmó, cassola de lluç... Menú del dia a 700 ptes.

Na Remedios Pérez és la madona del **RESTAURANT LORELEY** del passeig Mallorca de Ciutat. Cuina basca, amb bacallà al pil-pil, bacallà a la basca, lluç a la koshkera, kokote de lluç, costella de bou, costelles de xot. Menú a 2.000 ptes.

Fulgencio Fernández és l'amo del **RESTAURANT ES CORSARI** de la plaça dels Patins de Ciutat. Cuina mallorquina, amb sopes mallorquines, escaldums d'indiot, frit mallorquí, frit sense carn i porcella rostida entre altres coses. El menú val 800 ptes.

Na Magdalena Nadal és la madona del **CAFE DE LES ARTS** que està al carrer de l'Aigua de Ciutat. Pa amb oli, amanides, patés i formatges són els menjars en els quals està especialitzat aquest local. S'hi pot dinar o sopar per un preu mitjà de mil pessetes.

CASA JULIO
Cuina mallorquina
Internacional
Tapes

CASA JULIO
C/. Previsió, 4 (Travessera Colom)
Ciutat de Mallorca. Tlf.: 71 06 70

RESTAURANT CAN MIQUELET

Nova direcció

Som especialistes en peix i marisc fresc. Tastau el nostre cabrit de llet.

Galeries Jaume III, 8. Tlf. 72 41 75

CIUTAT DE MALLORCA

(Obert des de les 12 del migdia a les 2 de la matinada)

POLLASTRES rostits per menjar o per endur-se'n
Qualitat en HAMBURGUESES, «PINCHOS» i ENTREPANS
Carrer Dos de Maig, cantonada Josep M. Quadrado
Tels. 26 90 17 - 10 - S'Arenal de Mallorca

HOTELS! RESTAURANTS!

PER RENOVAR O REPOSAR QUALSEVOL
TIPUS DE LLENÇERIA DEMANAU
PRESSUPOSTS O VISITAU SES BOTIGUES DE'N

F. BELLINFANTE MORANTE

PLAÇA OLIVAR, 1 - TEL.: 72.34.05

P. MADRID, 11 - TEL.: 23.71.35

ARQ. ASPAREC, 20 - TEL.: 27.91.66

P. MOLINA, 18 - TEL.: 29.28.61

TROBAREU SES MILLORS QUALITATS I

ES MILLORS PREUS EN:

LLENÇOLS - TOVALLOLES - FLASSADES

CATIFES - ESTOVALLES - TORCABOQUES

ETC. ETC.

No vos confongueu amb altres botigues de nom paregut

GENOVA

Som especialistes en:

Carns al caliu

Cuina típica mallorquina

Pa amb oli amb pemill

Caragols

Obert cada dia. Aparcament propi
Carrer Rector Vives, 4. Carrer Rector Vives, 14
Tlfns.: 40 24 79 - 70 21 62

Bar Restaurante

EL BIERZO

Menjars típics lleonesos i peixos
Avinguda Bmeu. Riutort, 102. Tlf.: 26 97 54
Can Pastilla

CAP ROIG
RESTAURANT
Director: Rosario
C/. Vicari J. Fuster, 1
Tlf.: 27 93 72.
Es Portitxol

DI ANGELO

Piano Bar

C/. de la Mar Jònica, 16 baixos
Les Meravelles de s'Arenal. Tlf.: 26 52 56

Bam - bino

MODA INFANTIL I JUVENIL IMPORTADA
D'ALEMANYA

A la presentació d'aquets retall tendreu el
10% de descompte
Plaça Reina M. Cristina, 12 baixos
07600 s'Arenal 1

PETITS ANUNCIS

Aquests anuncis poden ser remesos a la nostra redacció, Camí Pedreres 132. Tel. 265005 i a totes les agències de Publicitat.
Cada paraula, 20 pessetes.

BORSA INMOBILIARIA

S'ARENAL, 4rt pis, perfecte estat, 2 dormitoris, armari, menjador, terrassa, cuina moblada, galeria, bany. Preu 7.500.000 ptes. Entrada 1.100.000. Resta a 70.000 mensuals. Tel 72 12 35.

TRASPÀS local 150 m², 15 metres de façana, molt cèntric a Can Pastilla. Tel. 465429.

VENC pis 2 dormitoris, devora el club nàutic de S'Arenal, lluminós, en perfecte estat, particular. 6.500.000 ptes. negociables. Telefonau de 17 a 20 hores al 77 15 16. Demanau per na Francisca.

LA GRUTA, àtic, 3 dormitoris, bany, vista panoràmica. Tel. 45 85 11.

S'Arenal, particular venc pis; 2 dormitoris, prop del Club Nàutic, en perfecte estat i molt lluminós. Vingui a visitar-lo i es convencerà. Preu 7.500.000 ptes. Tel. 264259.

CAN PASTILLA, planta baixa, cantonada, 280 m, 5 anys d'antiguitat. Bona construcció, 3 dormitoris, bany, traster, jardí. Im-mob. Pascual. Tel. 72 62 04.

Venc solar a la urbanització sa Torre. Situat quasi a primera línia, vista a la mar, 1.292 m². Preu interessant. Tel 41 21 98.

S'ARENAL, apartament de 70 m², 1 dormitori, cuina moblada amb barra americana, sala-menjador, 2 banys, totalment moblat. Preu 3.700.000 ptes. Joan Oliver, tel 12 02 57.

CONTESTADORS AUTOMÀTICS, telèfons sense mans, telèfons sense fils. ELECTRONICA EL GAUCHO. Carrer Mallorca, 2. Tel. 263423.

S'Arenal, local apart. per a negoci o magatzem, 25 metres aprox. 25.000 ptes. Mir 26 33 96 (1783).

Sant Joan, es ven casa en perfecte estat de conservació; 4 habitacions, cuina, bany, sala-menjador, sala, corral amb cisterna. Tel. 29 60 95 i 56 00 24. Joan-Lluís Gayà.

S'Arenal, local en perfecte estat, 115 metres, més 80 metres de soterrani. 60.000 ptes. Mir 26 33 96 (1783).

Venc solar de 505 m² a Bellavista de ses Cadenes. Sr. Castellano. Tel 26 12 55.

CALA GAMBA, planta baixa, 3 dormitoris, sala amb xemeneia, 2 banys. 16.800.000. Api Pascual. Tel. 45 85 11.

S'Arenal; lloguer pis de 2 dormitoris, sala-menjador, cuina amb electrodomèstics, 1 bany, terrassa, 43.000 ptes comunitat inclosa. Mir 26 33 96 (1860).

LLOG pis moblat a l'avinguda Argentina. 190 m². 4 cambres, terrasses, menjador amb xemeneia. Ideal per a compartir. 70.000 ptes. Tel. 792490

S'ARENAL, venc pis, 3 habitacions, bany, cuina, dues terrasses... A la zona de la plaça de les verdures. Tel. 263674.

CAN PASTILLA. Se ven primer pis, 180 m² a 1a. línia, bany complet, lligador, dues cambres dobles, menjador espaiós, cuina, rebost, traster i gran terrassa de 80 m², armari embotrats i possibilitat de foganya. Preu interessant. Tel. 522130.

S'ARENAL, àtic 4t pis, 2a línia, 2 dormitoris, bany, sala-menjador amb terrassa, cuina moblada. 5.800.000. Tel. 20 00 07.

S'ARENAL, apartament nou, 1 o 2 habitacions, bona orientació. Preu 4.450.000. Tel. 75 40 32.

COLL D'EN RABASSA, pisos de Protecció Oficial, en construcció, 3 dormitoris, bany, saló-menjador, cuina terrassa, aparcament. Preu 8.200.000 ptes. Entrada 1.000.000. Tel 20 34 11.

Cala Pi, venc solar de 1.246 m². S'hi poden construir 2 xalets adossats. Aigua, llum i tots els serveis. Preu 4.500.000 ptes, tres anys de facilitats. Tel 54 02 63.

Es ven casa vella a Sant Joan. Tel. 526398.

Compraria xalet pels voltants de S'Arenal. Tel. 261734.

Bonic terreny a Lluçmajor (Camí d'Alicantí). Cantó 11 m. caseta dos compartiments, a reformar. Pou, possibilitat, llum i telèfon. Tel. 450994. Preu a con-vénir.

PLANTA BAIXA amb tres habitacions i corral al Molinar. Se ven. Tel. 413373-270654

Venc tercer pis devora la plaça de les verdures de S'Arenal. Tres habitacions, un bany, cuina, dues terrasses. Tel. 263674.

PERRUQUERIES

Perruqueria Pep. Unisex. Carretera de Lluçmajor 204. Tel. 49 13 67. S'Ar-anjassa.

PERRUQUERIA de senyors Ca'n Paco. Carrer Virgili, 1 - Ca'n Pastilla.

MAKA Perruquera. Pedicura i manicura. Botònic Germà Bianor, 19. Tel. 260756.

MIQUELA PERRUQUERA. Neteja de cutis, manicura i pedicura. Carrer Mallorca, 3 - S'Arenal. Tel. 263423.

BLANCA Perruquera. Gran i General Consell, 36 - S'Arenal. Tel. 265109.

ANIMALS DE COMPANYIA

Consultori veterinari. Plaça dels Nins, 26. Tel. 267664 S'Arenal. De dilluns a divendres de 17 a 20 hores.

Clínica veterinària. De dilluns a divendres de 16'30 a 20'00. Dissabtes de 12'30 a 14'30. Plaça de l'Església, 2a. Tel. 743854. Coll d'en Rabassa.

Clínica Veterinària S'A-R-RENAL. Dr. Daniel A. Magrini. Consulta al carrer Joaquim Verdaguer, 17. Dematins de 10 a 13. Hora-baixes de 16'30 a 19'30. Tel. Clínica: 49 01 53.

VENDES

Venc contestador automàtic, marca Sanyo. Tel. 264 259.

Venc una taula escriptori, blanca, de fòrmica nova. Ideal per una habitació d'una nina o nin. 5 000 Ptes, i en val 10 000. Demanar per Malena, tel. 41 05 42.

Venc llit de matrimoni, matalàs inclòs, dues tauletes de nit estil provençal. Nou, sense estrenar. Tel. 541449.

Venc revestiment de marbre, de color gris perla, per a foganya de llenya. Ho venc a meitat de preu, per 100.000 ptes. Completament nou. Tel. 79 49 03.

A Josep Maria Llompart

Jo vos vull fer una glosada d'un home que ens ha deixats, qui fou dels més admirats dins nostra illa adorada.

Un minutet de silenci per Josep Maria Llompart, vos que vareu prendre part per les arts i la ciència.

Jospe Maria Llompart pel gener vareu morir, gojosament vos vull dir: mestre de les belles arts.

Heu deixat la recordança. Pels alumnes estimat, sempre sereu recordat per ser digne de lloança.

Jospe Maria Llompart, vos fóreu gran professor de la llengua defensor i en duguéreu l'estendard.

També fóreu lluitador per la llengua catalana que a tots junts ens agermana per Jaume el Conqueridor.

Pel distingit personatge, molt honorable senyor, poeta i bon escriptor, cantant vull retre homenatge.

Sentiment ens ha causat alligats a dins el dol i entre tots dar-nos consol perdre un home apreciat.

Un dels homes coneguts dins les Illes Balears, tenguéreu vostres esbarts de lingüistes convençuts.

Un fort amor poderós, amb un afany incansable i un comportament afable entre els vostres seguidors.

I ara ens toca l'escarada pels qui hem quedats aquí i tots junts per corregir nostra llengua mal parlada.

Quan l'hàgim perfeccionada, molt, molt ens alegrarem llavors ens adonarem que la tasca està acabada.

Tal vegada un poc tard, no ens torni la veu eixorca, cridem en tota força, per Catalunya i Mallorca, visca Josep Maria Llompart!

Guillem Crespi i Pons

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A

L'ESTEL de Mallorca

Nom:
Cognom:

D.N.I.

TELF:

ATENCIÓ

- Escriuiu un sol anunci per cupó.
- Usau lletres majúscules.
- Escriuiu dins el requadre el text.

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:

S'ESTEL DE MALLORCA: Camí de les Pedreres, 132 — 07600 — SES CADENES DE S'ARENAL

PER IL·LUMINAR LA SEVA LLAR
ELÈCTRICA NYEGOS
Jaume Balmes, 45
Telèfon 29 56 18
07004 Ciutat de Mallorca

PETITS ANUNCIS

Gra. oportunitat: es ven ordinador nou, sense es-trenar, a meitat de preu o preu a negociar. Tel. 27 79 90, Marga.

Venc dues rodes noves de Talbot Horizon a preu d'amic. Els interessats per veure-les al carrer Aragó, 70, 1, A Palma.

Venc un menjador usat i en bon estat. Preu a convenir. Moble llibreria, taula i sis cadires. Tel. 540746.

Venc ordinador nou a bon preu, interessats al carrer Aragó, 70, 1, A, Palma.

Venc Compacte, inclou pletina, discs, cassette, etc. En molt bon estat i a bon preu. Tel. 42 76 47.

Compraria ROSTIDOR DE POLLASTRES de tres o quatre espases. Tel. 411107.

Venda d'estores saharauis. Per a més informació crida al telèfon 53 44 55, o bé veniu Pollença, a "La Punta", cra. del Port.

LLIBRERIA DE VERD EN BLAU. Comandes de llibres text-lectura, infantil i juvenil. Fotocòpies. Avda del Cid, 56 Son Ferriol. Tel. 42 76 88.

Venc grup Electrògen dièsel, 3 Kw, 220 v, monofàsic, motor d'arrencada, perfecte estat. Tel. 59 16 33

DACHSHUNDS. Cadells de pèl dur, linia de caça i de gran bellesa. Tenim també sementals de pèl llarg, curt i dur. Teckels de Jusadi. Tel. 23 94 21.

PERSONALS

DIVORCIADA, 36 anys, una filla independent, pis propi, cotxe, bons estalvis, visc sola. Cridau-me al 710087.

DIVORCIADA de 43 anys, bona feina, alta, bona presència. Desig conèixer senyor, no m'importa el seu estat civil. tel.277990.

MODISTA de 40 anys, fadrina, bons estalvis, encara que aquest sigui l'únic valor que cerques vull casar-me, amb home generós, amorós, sense mal vicis, romàntic. Tel.277990.

DEPENDENTA de 46 anys, 1'73 d'alçada, corpulència normal, molt atractiva, tenc cotxe i apartament propi vora la mar, vida molt sana. Senyor que li agradi l'esport, gran amiat al principi, i després futur matrimoni. Tel.722836.

HOME de 32 anys, treball en una oficina, som bastant senzill. Voldria conèixer senyora o senyoreta, culta, simpàtica i amorosa, per a fins matrimonials. Contactar al 722836.

Cerc al.lotes de 18 a 40 anys per fer reportatges pornogràfics. Tel. 835628.

Militar, alt càrrec, bona presència, 1'83 d'estatura, mallorquí, fadrí, 40 anys. Vull trobar parella per casar-me. Tel. 710087.

Llicenciat en Filosofia i Lletres, vidu, 50 anys, sense fills. Interessat a trobar dona educada, bona, físicament agradable. Tel. 722836.

Senyora, 68 anys, viuda, bona presència, prima. Tenc la vida bastant resolta, visc de rendes altes, però estic sola. Tel. 710087.

Rosa, 20 anys, fadrina, guapa, simpàtica, alegre; treball en comptabilitats. El meu interès en aquest anunci és conèixer jove, bo. Tel. 721494.

Empresària, 52 anys, divorciada, sense fills, vida resolta; m'agradaria conèixer cavaller amb formalitat, educació, de fins a 70 anys. Tel. 722836.

EMPLEAT de banca, 30 anys, fadrí, ingressos elevats, cotxe, casa, alt. Vull conèixer senyoreta amorosa, bona i educada, fins seriosos. Tel. 277990.

FUNCIONÀRIA de 29 anys, simpàtica, alta, desig conèixer home jove, bon al.lot, de fins a 30 anys, fadrí, educat i feiner. Amb fins seriosos. Tel.277990.

SENYORETA de 34 anys, fadrina, atractiva, amb estudis superiors, vull contactar amb home jove de fins a 45 anys, fadrí, feiner i formal, amb finalitat seriosa. Cridau al 710087.

SENYORA de 48 anys, divorciada, bona situació econòmica, amb estudis, vull conèixer senyor bo, sincer i formal, amb fins matrimonials. Telèfon: 722836.

FADRINA de 42 anys, alta, bona presència, estudis, bona feina, vull conèixer senyor de fins a 45 anys, alt, educat i treballador, amb fins seriosos. Tel.710087.

Venc vestit de goma per a la pràctica de surf. Calçons llargs i mànigues llargues. Talla 14-16 anys. Marca Newrod. Només usat dues vegades. Completament nou. Carme, tel. 264259.

FADRINA, de mitjana edat, alta, educada, atractiva, sense mal vicis, desig conèixer un senyor educat, treballador, que li agradi la llar, amb fins seriosos. Tel. 277990.

SENYORETA, 28 anys, guapa, amorosa, de bon cor; voldria conèixer senyor de fins a 35 anys, culte, amant de la llar, per a bona amiat. Tel. 710087.

JOVE, fadrina de 30 anys, bona presència, culta, treball d'infermera. Voldria conèixer senyor de fins a 37 anys, culte, sense mal vicis i treballador, amb fins seriosos. Cridau al 721494.

SENYORA, jubilada de 65 anys, bona posició, vull trobar cavaller, gentil i bo amb el que pugui compartir la meua vida. Tel.277990.

MALLORQUINA de 49 anys, atractiva, bona salut, pis propi, feina fixa, Voldria conèixer home treballador, culte i formal, amb fins seriosos. Tel. 722836.

FADRÍ, atractiu, alt, esportista, vull fer feliç a senyoreta interessada en conèixer-me, que sigui simpàtica, formal, sense mal vicis, de 30 a 40 anys, indiferent si té fills. Tel.710087.

SENYOR de 30 anys, fadrí amb estudis universitaris, tenc cotxe; vull conèixer senyoreta atractiva, bona, sincera, que vulgui conèixer-me i fer una amiat seriosa. Tel.277990.

MESTRA, 37 anys, fadrina, bona presència, rossa, cotxe, estalvis. Vull conèixer jove culte, seriós i sincer.

FADRINA, 46 anys, voldria conèixer senyor de fins a 50 anys, fadrí, formal i sincer, per amiat i fins formals.

SENYORA de 48 anys, no els aparent, aspecte juvenil, molt dolça; vull conèixer senyor de fins a 53 anys, bon al.lot, formal, treballador, amb fins matrimonials. Tel. 721494.

SEPARADA, 40 anys, no els aparent, nivell cultural alt. Vull conèixer senyor educat de 40 o més anys. Tel.277990.

SENYOR de 35 anys, amb estudis universitaris, formal, feiner, fadrí, voldria conèixer senyora, de fins a 30 anys, preferiblement fadrina. Fins seriosos. Tel. 722836.

DIVORCIADA, 36 anys, una filla independent, pis propi, cotxe, bons estalvis, visc sola. Cridau-me al 710087.

DIVORCIADA de 43 anys, bona feina, alta, bona presència. Desig conèixer senyor, no m'importa el seu estat civil. tel.277990.

SENYORA de 45 anys, atractiva, de corpulència prima, alta, fills casats, som viuda, vull conèixer senyor resident. Tel. 721494.

VIUDO. Fills casats, ells ja tenen ca seva, me sent sol. Vull conèixer senyora senyora que estigui en la mateixa situació, de fins a 60 anys, que li agradi la llar. Tel. 710087.

VIUDO, 69 anys, futur resolt, sa, net; estic interessat en conèixer senyora per fer parella, d que sigui atenta i amb bona presència. Tel. 721494.

SENYORETA, 28 anys, maca, amorosa, de bon cor; voldria conèixer senyor de fins a 35 anys, culte, amant de la llar, per a bona amiat. Tel.710087.

VIUDA, de 57 anys, espanyola, sense problemes, fills casats, dona de casa, bona cuinera, m'agrada la música. Vull conèixer senyor net i honest, per a relació seriosa. Tel. 277990.

MIRANZO OPTICO S.A.

C/. Bonaire, 20. A - Tel. 72 49 13 - 07012

Palma de Mallorca

MI MUEBLE

Exposició i venta de mobles

Ronda Migjorn, 103. Tel. 66.15.64. Llucmajor.

C/. dels trencadors, 7. Tlf.: 26.16.29 s'Arenal

Distribuidor (Supervisor)

Lider en nutrició celular els 90

Faci la seva comanda a Cati Crespi

Avinguda Comte Sallent 17, pral. A

07003 - Palma de Mallorca (Espanya)

Tel.: (971) 722836-540586

Jerónimo Pou, 9 ☎ 468136

Tomas Forteza, 24 ☎ 462686

NOTA DE REDACCIÓ. Davant les notícies que hi ha una/es persona/es que en nom nostre es dediquen a fer i a cobrar publicitat; **S'ESTEL DE MALLORCA** comunica que tots els nostres representants van degudament acreditats amb una targeta d'identificació de l'empresa. Pregam que en cas de descobrir alguna d'aquestes persones denunciieu tot d'una el fet. La nostra publicació es reserva el dret a emprendre accions legals en contra d'aquests estafadors.

Administratiu, 28 anys, alt, bona presència. Vull co-nèixer al.lota senzilla. Tenc un treball segur, cridaume al 710087.

GASTRONOMIA

BAR RESTAURANTE ANDREU. Cuina variada i tapes. Sopars deportius i de companyia. Carrer de la Grua, 6 - Ca'n Pastilla.

XINA ORIENTAL. Menjars i begudes xineses. Carrer de Joaquim Verdagué, 12. Tel. 266721, s'Arenal.

BAR BARRA. Cuina casolana mallorquina. Carrer de Felanitx, cantonada Manacor. Tel.: 42 77 80. Son Ferriol.

MCDONALD'S S'ARENAL. Celebra el teu aniversari amb nosaltres en un ambient familiar. Avinguda nacional, 34 (entre els balnearis 8 i 9). Tel. 491891. Sra. Susana.

Restaurant el Pescador. Servei a la carta. Paells, carns i peixos frescs. c/ Sant Bartomeu, 16. Tel. 263443. S'Arenal.

RESTAURANT SA BOLLERA. Cuina feta com Deu mana. Si frissau, no vengueu. Carrer Acapulco, 4. Sortida, n. 3 - Les Merveilles. Tel. 265188.

Ca Na Puri. Pizzes des de 500 ptes. Menús a 625 ptes. C/ Faust Bonafè, 65. Tel. 429161. Son Ferriol.

Restaurant Amilcar. Carta ben assortida. Menús a 800 ptes. C/ Amilcar, 14. Tel. 49 27 64. S'Arenal de Mallorca.

SERVEIS PROFESSIONALS

PNEUMATICS SON FERRIOL, equilibrats de rodes, canvi de rodes i pegats, alineació de direccions assistida per ordinador. Avinguda del Cid, 73. tel. 42 75 53 Son Ferriol.

BUGADERIA OLIMPIA. Servei a hotels i Restaurants. Rentat de roba a particulars. C/ Titus Livi, 10. Tel. 262960 Can Pastilla.

BUGADERIA Super Clean, rentam en sec i amb iagua, mantes, cobertors i tota la resta. C/ de sant Antoni de la Platja, 8 - Can Pastilla. 260370.

TINTORERIA CALTOR. Netetja de catifes, mantes, cortines, cobertors i tota classe de peçes de vestir. Carrer Torrent, 9 - S'Arenal. Tel. 265447.

SOCIÒLEGA mallorquina cerca feina per l'estiu. Tel. 261128.

Persona cerca feina per fer a casa; mecanografia, ceràmica, llistes de correus... Tel. 29 70 67.

JUGADORS/ES de bàsquet femení i masculí interessats per formar un equip a s'Arenal. Demanar per Pitu al tel. 712510.

Mallorquí, 26 anys, cerca qualsevol feina seriosa. Anglès i suec parlat i escrit perfectament. Contactau amb Sebastià, 40 18 85.

PNEUMATICS BRASIL, pegats ràpids, bateries, correges de ventilador, canvis d'oli, greixar, rentats de motor. Carretera de Manacor, 391 - Son Ferriol. Tel. 270645.

TELEVISORS, vídeos, radio-cassettes, arreglam. **ELECTRONICA J. GARCIES.** Carrer Francesc Frontera, 10. Tel. 264335. Coll d'En Rabassa.

INSTAL·LACIONS elèctriques i sanitàries **CC.JU.CB.,** instal·ladors oficials de gas ciutat, propà i butà. Carrer Marqués de Tenerife, 77. Tel. 242593 - Son Ferriol.

ARREGLAM rentadores, màquines registradores, ràdio-cassettes de cotxes, porters electrònics. **Electronica EL GAUCHO.** Carrer Mallorca, 2. Telèfon: 263423.

BUGADERIA LLITERMA. Autoservei, rentat en sec i en banyat, neteja de catifes, servei ràpid. Carrer Virgili, 17. Tel. 26 63 31. Can Pastilla.

BORSA DEL MOTOR

SI DESITJA UN COTXE nou de la nostra gamma, vingui i en parlarem. **AGENCIA OFICIAL RENAUULT.** Tel. 413867 - Son Ferriol.

ENSENYANCES

Don classes de Do-in -automassatge japonès- grups reduïts (4 persones). Carme Tel. 264259.

C. BALEARES, 25-2
El Arenal

* Informàtica
— Programació en:
**BASIC - CLIPPER
dBASE III PLUS**
— Formació d'usuaris en:
**QUATRO - LOTUS 1-2-3
WORDPERFECT - WORKS**
* A més d'un llarg
etcètera pots aprendre:
**BANCA - REPÀS
COMPTABILITAT
MECANOGRAFIA**

Cerc professor/a d'anglès, preferible nadiu, per rebre classes particulars. A canvi don massatge Zen-Shiat-su. Carme, massatgista Diplomada. Tel. 264259.

Oferim de franc cursos bíblics i subscripcions a revistes cristianes en català: Ajuda Evangèlica dels Països Catalans. Ap. 1022 Castelló 12005. Tel. 964-207607 (secció d'ensenyament).

— Llibres de tots els Països Catalans
— Llibres infantils i juguetes.
— Llibres de text.
— Discos i casetes.
— Servei de llibres estrangers.
— Vídeos en català.
Carrer d'en Rubí, 5. Tel.: 71 38 21
07002 Palma (Mallorca)

Lluís Maria Xirinacs

«L'Antic Testament incita a la independència»

Xevi Planes — El Punt

Va penjar els hàbits de senador i de capellà, però continua cantant-les clares. Acaba de publicar el llibre *La traïció dels líders*, on situa cadascú on realment era en el moment de la foto, inclòs Josep Benet. Lluís Maria Xirinacs diu que tot l'Antic Testament és una incitació a la independència d'Israel, però assegura que Catalunya no serà sobirana mentre tinguin els líders que té.

■ — A una pel·lícula de la transició, quin títol hi posaria: *La prudència va fer traidors els líders catalans* o *Com anar a Madrid amb el liri a la mà i tornar-ne amb el farcell buit?*

— «Els dos van bé. A Madrid no coneixen Catalunya. Coneixen els demanadors de perdó, els penitents».

— Era el protagonista de *Sol davant del perill*, al Senat?

— «Vaig tenir una petita companyia amb el senador Audet, però ens van expulsar de l'Entesa i vam haver d'anar a parar al grup dels feixistes».

— Tarradellas era el dolent de la pel·lícula?

— «És el boc expiatori per fer oblidar els pecats de tots els que l'acusen».

— Li sembla que ara Benet vol passar pel bo, per Sant Benet?

— «Que no oblidis que en castellà *sambenito* vol dir una altra cosa».

— Veia a venir que Pujol només donaria el paper d'extra a tots els altres?

— «Un dia em va dir: *Cada un de nosaltres vol manar ell. I ha acabat manant només ell.*»

— Les seves 143 esmenes a la Constitució van ser *Allò que el vent s'endugué?*

— «Els redactors de la Constitució estaven tancats en un parador a Segòvia i només van consultar els banquers i l'exèrcit. Al poble no ens van fer cas».

— Qui va matar l'Assemblea de Catalunya?

— «Els partits que van ocupar els escons».

— Va ser un miratge, l'Assemblea de Catalunya?

— «Va ser una meravella mirada des de baix i un niu d'intrigues mirada des de dalt».

— Era l'ETA catalana?

— «Era l'ETA catalana no-violenta. L'únic exèrcit que teníem, i ben eficaç, com es va demostrar l'11 de Setembre del 1977».

— Té ganes de despenjar els hàbits de la política?

— «M'agradaria penjar-li uns altres hàbits, a la política. Els polítics en exercici només són els hàbits de la política».

— Diu que Colom vol que el beneixi anant de marxa amb ell, com ho va fer durant la Marxa de la Llibertat?

— «El problema per beneir-lo és que s'ha vestit massa bé amb els hàbits de la política vigent. Hi ha dues menes de polítiques: la dels que toquen de peus a terra i la dels que es penjen del llum del sostre. Els primers representen el poble. Els segons, el poder constituït. Colom ha passat massa de pressa de la primera a la segona».

— Què hauria de passar perquè tornés a ocupar de polític?

— «Que creïessin les assemblees populars i m'ho demanessin».

— Per què tornaria a fer una

«Hi ha la política del poble i la del poder constituït. El problema per beneir Àngel Colom és que ha passat massa de pressa de la primera a la segona»

vaga de fam de 42 dies?

— «Per evitar el genocidi del meu poble».

— Vostè recomana l'estalvi. Estalviar és autodeterminar-se?

— «Estalviar és privar-se de moltes coses petites per fer-ne alguna de grossa».

— A Catalunya se li acabaran les misses, si no s'independitza?

— «Treballarem més i ens farem més mesells per poder pagar l'ocupant».

— Vostè es defineix com a globalista. Nacionalment, *Res que no sigui tot* és l'únic lema possible?

— «Res que no salvi el tot és l'únic lema possible».

— Val més parlar en català un dia a l'any al Senat que no pas res?

— «Si volem ingressar en un museu, sí».

— Deig diu que no ser nacionalista és pecat. Déu és nacionalista?

— «La independència no és només un dret, sinó un deure de tot poble adult. Déu vol les nacions perquè tinguin sentit la fraternitat internacional».

— Quan escriurà la Bíblia independentista?

— «Tot l'Antic Testament és una incitació a la independència d'Israel. Encara no l'he escrita, però l'escriuré».

— La independència, el 2000?

— «Amb aquests líders, no».

L'ESTEL
de Mallorca

265005

EL MILLOR SUPORT PUBLICITARI DE LA SEVA EMPRESA A LA NOSTRA COMARCA

Guillem d'Efak (II): «UM ara s'ha obert moltíssim i M.ª Antònia Munar és una valenta dona»

del número anterior)

* Tenieu ganes de partir?

nia unes ganes horroroses d'anar-me'n. Volia anar rrrer món. Te contaré una anècdota molt bona uè vegl el caràcter que tenia mon pare. Jo vaig r el 23 de març i en aquell temps per partir havies r major d'edat. El dia que feia 23 anys, vaig estar vespre esperant, esperant i clar quan toquen les a me'n vaig a mon pare i li dic: -Adéu, me'n vaig. I vas, me diu. I jo, amb la xuleria pròpia de joventut, o som major d'edat i puc fer el que vullguil! I ell me Ueeeeep menut! Espera't una mica! Encara no són otze perquè anam dues hores avançats. Es hora . I el cabró em va fer estar dues hores més allà. (Ha !!) Em vaig empenyar molt però és una de les coses record amb més carinyo de mon pare.

* I vàreu partir?

o, encara no. Vaig fer un parell de feinotes per allà. decorar olivera. Pintava caletes i pagesetes. hores érem als inicis d'aquesta indústria de enir. Llavors vaig entrar a fer feina a un bar que hi i devora Ses perles. Se deia Granja Palau i els es que anaven a les coves del Drach s'hi aturaven. Hi vaig fer de caixer. Després vaig fer feina al cio nacional del Trigo, o sia els pagesos havien de arar la collita i aleshores havien d'entregar una part agatzem. Era el temps de l'estraperlo. A mi el que a anar bé d'això era que recollíem el blat a Manacor lanitx. Cada mes havíem d'anar sis dies a Felanitx quedàvem a dormir. Això va esser la primera pendència que vaig tenir. Dormir fora i menjar en onda a mi m'entusiasmava.

* Quan vàreu partir?

acubava. Me record que inclús amics meus, tot en Guillem Fai que encara és viu, me deien: em, ves-te'n, ves-te'n! Veien que m'acubava i que altava espai per poder eixemplar les ales.

* I el bot, on el vàreu pegar?

om és natural, me'n vaig anar a conquerir el món. mateix vaig arribar enfora: vaig arribar a la porta de Antoni (Ha ha ha!).

OSALTRES EREM DELS TEMPS I RS. EREM ROSTITS, BEATNIKS"

I aquells moments érem als inicis del turisme, no?

però molt poc. Així i tot allò va esser un incentiu estudiar idiomes. De Palma-me'n vaig anar a córrer Europa. Perquè, és clar, per viatjar o has de tenir o no n'has de tenir cap. I jo com que no en tenia ne'n vaig anar a córrer com una espècie de Jack uac. Els hippies van venir després. Nosaltres no, tres érem dels temps durs. Erem rostits, beatniks. o que estava de moda a Amèrica i que també va ar aquí era el chicken. Posaves la mà i l'altre amb jarret t'anava cremant fins que deies chicken. I el fela basta havia fet el gallina. Això es veu molt bé a . Ícicula de James Dean A l'Est de l'Eden. Es tractava emonstrar que un tenia més collons que Cristo. est era l'assumpte. També era el temps de ingway, el supermasclé. Bé, idò sí vaig recórrer tot pa, vaig fer de vernador i vaig arribar a acabar en nina de carbó a Lorena.

* Voleu dir? Vós heu dit altres vegades que la vostra afició era viure.

Sí, sí. Segurament m'hagués quedat per allà però era quan hi començava a haver merder per Algèria. Me varen venir a veure uns quants algerins que feien feina a França i me varen dir: - Està molt bé això que fas tu, tu faràs feina, faràs un raconet i quan Algèria sigui independent te n'aniràs allà, montaràs un negociet i collonut. Ara però hi ha gent que està morint per allà i per mor d'això has de cotitzar i passar-nos uns doblers. Jo vaig amollar però és clar darrera aquests en varen venir uns altres. Allò se va embrutar molt, me varen amenaçar i me varen arribar a pegar i és clar vaig venir cap aquí a tocar mare, a carregar les piles.

* Amb qui vàreu contactar aquí?

Amb els poetes nous com en Llompart però més que res amb en Jaume Vidal que era manacorí. A Manacor havien organitzat uns Jocs Florals, a mi me varen donar dos accésits, a en Llorenç Molà la Flor Natural i l'Englantina d'Or o no sé què, a en Jaume Vidal. Vàrem entrar en contacte. Xerràrem i em vàrem dir que organitzaven un homenatge a Rimbaud. En Jaume Vidal renyava tothom, sobretot com més t'estimava més te renyava. A mi em va renyar i me va fotre un escàndol quan li vaig dir que no sabia qui era Rimbaud. Bé li vàrem fer un homenatge i jo vaig traduir un poema seu al català. Això era l'any 1954. També varen traduir Rimbaud en Llompart, en Jaume Vidal, en Llorenç Molà, en Sanchis Guarnier...

"EM GUANYAVA LA VIDA FENT D'INTERPRET EN UN BAR QUAN VENIA LA FLOTA AMERICANA"

* Us vàreu quedar a Mallorca?

Sí, me vaig instal·lar a Palma. Dins la colla de gent que he anomenat també hi havia en Pau Fornés, en Pavia, amb qui ens vàrem fer molt amics, en Longino... Llavors em guanyava la vida fent d'interpret en un bar quan venia la flota americana. Bé, feia d'interpret entre els clients i les putes. També vaig tenir un èxit mortal perquè escrivia cartes per a les putes. Me venien i me delen: - Oye, ponle lo que tu quieras. I és clar, jo començava: Desde la noche que tu me has dejado... I és clar totes aquelles dones al·lucinaven i tenia unes coes... Que te creus! Cobrava cinc duros per cada carta, una animalada!

* I on era?

Mira era el Bar Bohemia, al carrer de sa Ferreria. Bé el brut d'ara ja no té res a veure de com era en aquell temps. Mira, precisament quan vaig tornar de Barcelona, ara fa deu anys, vaig fer com una pelegrinació per aquells carrers i vaig quedar acollonit. Un temps jo havia passat tranquil·lament de nit per allà i ara de dia i tot estava acollonit. Jo vaig arribar inclús a posar un bar dins al brut, al carrer d'en Ballester. Se deia el Bar Paco que ara me pareix que se diu Poker. El dia que hi vaig tornar a entrar em vaig com regirar.

* I d'aquí, com vàreu pegar el bot de bell nou a la música?

Mira un dia me veig entrar dos negres al bar, se m'acosten i és clar, amb l'experiència de França, vaig pensar: Ja hi tornam esser! Me vénen i me diuen: -Escollit! Tu tens uns calçons negres? I dic: Sí. -I xerres anglès? -Sí. -Però ets d'aquí. Pots fer feina? I dic: -Sí.

Guillem d'Efak en plena actuació a Nimes.

-Idò, mira ens hauries de fer un favor. Avui vespre vénen a La Cubana i tocaràs amb nosaltres amb l'orquestra. Mira, saps què passa. Era una orquestra no exactament de jamaicanos perquè hi havia de tot. El director en Max Woiski i era del Suriname, ex-colònia holandesa. Bé resulta que un dels músics li havia fuit amb una sueca i és clar anava cercant com a desesperat un negre per poder ocupar el seu lloc.

* Quina experiència teníeu?

Me vàren dir: -Tu tranquil, tots els negres saben cantar o almanco això pensen els blancs. Figura't! Si mateix jo tenia l'experiència de quan d'al·lot anava per les verbenes dels pobles amb l'orquestra Guinea. Cantava. Era l'animador. Escolta, escolta: - Una fecha: Tres de abril. -Un lugar: Club de Regatas. -Una orquesta: Guinea. -Un animador: Fullana. (Ha ha ha ha...) Bé, com que el sou estava bé, cony! Me'n vaig cap allà. Me foten una brusa, me donen unes maraques i unes tumbadores i és clar com que eren coses fàciles me vaig enganxar. Me varen oferir quedar-me i bé que m'hi vaig quedar. Imagina't. Llavors sí que començava això del turisme. El Terreno, allò era mortal. Imagina't les sueques, no havien vist un negre en la vida i bluff hi havia coes, havies de sortir per les finestres, tenies cada vespre set o vuit dones que t'esperaven. Quin puta merder! Allò era horrorós, era horrorós d'hermós, és clar!

"VA ESSER JOSEP M.ª LLOMPART QUI EM VA PARLAR D'UN MOVIMENT DE CANÇO QUE CANTAVEN EN CATALA"

* L'any 1956 vàreu publicar el primer llibre de poemes, El poeta i la mar.

Sí, això va esser després de l'homenatge a Rimbaud. M'he va editar aquest llibre en Llompart que aleshores dirigia una col·lecció que es deia la Font de les Tortugues. Va esser precisament en Llompart qui anys després, un dia va venir i em va parlar d'un moviment de canço que cantaven en català. Record que em va parlar

de n'Espinàs, d'un al.lot de València que era en Raimon i em va dir: *-Aquí no tenim ningú i, és clar, hem pensat en tu perquè tu fas poemes i a més t'agrada la música...* Bé, vaig quedar com al.lucinat. Jo tenia alguna cançó feta ja feia molt de temps com la d'en Jordi Roca, però res més. Me va dir que fes una cinta i que ells ja l'enviarien a Barcelona. I així va començar tot.

* I vàreu partir cap a Barcelona.

Sí. Vaig arribar a Barcelona el mateix dia que van matar en Kennedy. Record que me'n vaig enterar dins el barco. Això era l'any 1963. Allà vàrem organitzar una cosa que es deia Cova del Drac i vàrem anar fent discos. Jo encara m'ho prenia d'una manera molt esportiva.

"ERMENGOL PASSOLA VA ESSER EL FUNDADOR DE CONCENTRIC"

*Bartomeu Mestre, al seu llibre, diu que el nom del local més llegendari de la nova cançó, La Cova del Drac obert l'any 1965, deu el nom a vós i a Jaume Vidal i que per això se sembla al nom de les coves del Port de Manacor.

Un gran promotor cultural al qual sempre estaré agraït, Ermengol Passola, va ser el fundador del segell de discos *Concèntric* i va saber trobar col.laboradors per montar un *drug-store*. Aleshores Josep Mª Espinàs a qui agrada molt jugar amb les paraules, se li va ocórrer *Drac Drug-store* i d'aquí a *Cova del Drac* només hi va haver una passa.

* Dia 31 de maig de 1965 al Teatre Romea hi haver un macro-concert que va esser la vostra presentació en persona.

Aquí jo encara no vivia a Barcelona. Va passar una cosa important que s'ha dit molt poc. En aquells temps els cines tenien els preus de les entrades bloquejades. No els podien modificar i per això es varen inventar de posar una atracció al descans i amb aquesta excusa podien pujar els preus. Aleshores com que per La Cubana venia molt l'empresari Pepin Tous me va cercar contractes als cines. D'això és del que se'n recorden més de mi a Mallorca. Això em va anar collonut perquè jo ja havia fets dos discos. Tenia els *play backs* i clar això no s'havia vist mai. Jo sortia al cine i cantava en *play back*, l'acompanyament és clar perquè la veu la posava jo en directe. Allò quedava de puta mare! Va esser una bona època. Pagaven molt bé perquè em pagaven un duro per entrada. Una altra cosa que va anar molt bé gràcies a en Pepin era que nosaltres anàvem contractats amb la pel.lícula i llavors cantàvem tot el temps que la pel.lícula durava. Cantàvem a cada descans dues o tres cançons. En Pepin el que feia era que em triava les pel.lícules bones. Me'n record de la pel.lícula *El Cadillac amarillo* que no sé si la varen fer devers tres mesos. En vaig enganxar un parell que bé... Vaig cantar a tots els cines, tots (el Born, el Líric, el Rívoli, la Sala Augusta...) excepte el Balear.

* Com us rebia la gent?

Molt bé. D'això és del que se'n recorda més la gent. Encara me trob dones, que aleshores eren jovenetes, *-ahh me'n record de quan actuaves al cine..*

* I després?

Bé a Barcelona llavors es va obrir la Cova del Drac. Allò era una cosa estable. Me'n vaig anar allà i m'hi vaig quedar. Com que només hi cantaven en català poc temps després la van tancar per orden governativa. Però com que no sabien fer les coses bé, la Cova del Drac feia bar a dalt i l'espectacle abaix. No sé què putes varen fer que varen tancar el bar però no la sala de festes que

Biel Mesquida, Josep Mª Llompart i Guillem d'Efak (desembre 1992)

Guillem d'Efak (II): «UM ara s'ha obert moltíssim i M.ª Antònia Munar és una valenta dona»

va continuar. Cada dia ens enviaven dos grisos i policia secreta a controlar.

* Vàreu actuar també pels pobles?

Això va venir després. Precisament amb en Porter. El seu germà era qui se'n cuidava de cercar-nos llocs on actuar. Feia com a de mànager. Llavors va esser quan vaig tornar a trobar l'arrel. Va esser talment com quan me'n vaig anar a fer escola a foravila. Llavors, per la Catalunya comarcal, va esser quan vaig veure aquella gent, aquella fe, aquella cosa...

"MAI NINGU EN LA VIDA M'HAVIA DIT, ET NECESSITAM"

* La Catalunya profunda.

Sí. Anàvem de poble en poble. En aquells temps el transport estava fotut. Te quedaves a dormir. T'hi passaves un dia. Aquella devoció que te tenien quan te deien: *- te necessitam, te necessitam...* Hòstia, mai ningú en la vida m'havia dit, te necessitam. Era senzillament emocionant. Llavors va esser quan veritablement un va començar a agafar consciència de país. Va esser una òsmosis.

* Quins contactes teníeu?

El contacte sempre l'he tingut amb el poble. Mai m'he sentit còmode en tot això de les tertúlies i cenacles literaris. Ara, és clar, sempre vas per afinitats. Els qui jo tenia més aprop era en Quico Pi de la Serra, era molt vitalista. Tots els que féiem coses en català teníem un nexa que ens unia. Jo me feia molt amb la gent de teatre. Me relacionava amb na Mª Aurèlia Capmany, en Jaume Vidal, en Josep Anton Codina, en Pons, els germans Luchetti, en Feliu Formosa, en Martí i Pol... i sobretot Els Joglars.

* Em consta que pel Principat se'n recorden de vós.

Se'n recorda una generació. Jo faig de guia turística és curiós que quan vénen jubilats catalans amb el programa d'Inserio només amb l'expressió de la cara que fan ja te n'adones. S'acosten i te pregunten: *-Guillem d'Efak? - Sí. - Ahhh quan jo era jove me'n record...* Vaig córrer per tot Catalunya. En Porter se movia i me va dur per tots els pobles, per València Andorra, a Nimes, a Cannes... Vàrem córrer molt. Vàrem actuar també a les Cases Catalanes de molts indrets d'Europa, Suïssa, per exemple. Va esser una etapa molt hermosa, sobretot perquè te senties útil per a tot un poble. Era una cosa que valia la pena.

* Bé, som a finals dels anys seixanta i...

Ah bé, ens em botat un dels pilars de la cançó. Era el programa *Radioescope* de Salvador Escamilla. Era un *show* en directe molt popular que es feia cada dematí a Radio Barcelona. Va esser una de les bases de subsistència. Quan no tenies duros t'anaves a n'Escamilla i li deies: *-ei dóna'm un parell de programes perquè...*

* Narrador i poeta, d'això n'hem parlat molt poc.

Bé, quan cantes tens temps lliure i jo continuava escrivint. Vaig fer de tot. Te venien a cercar. Vaig fer teatre. Vaig fer tres pel.lícules, una d'elles amb na Maria Cinta, una sèrie de televisió.

* Quin paper feieu?

Home no feia de protagonista. Jo de protagonista no hi puc fer mai. Només puc fer d'Otelo o d'*El negro que tenia el alma blanca*. Ha ha ha! El meu físic em condiciona molt.

Guillem d'Efak (II): «UM ara s'ha obert moltíssim i M.ª Antònia Munar és una valenta dona»

Hòstia, El negro que tenia el alma blanca, la lícula de Benito Perojo que vam citar dins Un puput de cresta molla.

alment aquesta pel·lícula és una animalada perquè gres toquen tenir l'ànima negra.

nosaltres la vam citar per entendre i explicar patologia de l'autoodi tipus Michael Jackson, autoodi dels mallorquins que tenen cap de foraster.

bé, jo llavors escrivia. Vaig guanyar el premi de a Carles Riba l'any 1969 amb el llibre *Madona i a*. Avui hi ha llicenciats de literatura que no saben existeix aquest premi. Manacor deu ésser un cas en la història. A Manacor hi ha dos Carles Riba, en e Vidal i jo; dos premis Sant Jordi, en Miquel Angel i en Toni Mus; un Prudenci Bertrana, en Biel uida; Premis Ciutat de Palma, tots els que vulguis; s, pintors (Riera Ferrari, Brunet, Parera Pons; un lista i tot tenim del Barça com en Miquel Angel l.. No ho entenc. Bé total, vaig anar escrivint, vaig atre, vaig guanyar un premi Faràndula de Sabadell), també vaig guanyar el premi Ciutat de Palma de (1973), etc.

ENC LA SENSACIO QUE TOTEL QUE HE FET ESTA ENTERRAT DINS L'ARENA, COM LA FLOR ROMANIAL"

* Us veig com decebut?

sobretot quan veig la colomassa forastera que ga el jovent. Me fa molta gràcia que surtin uns ets que només perquè han fet els pastorets, ja se en ésser Marlon Brando, en canvi un tio que ha fet de festes, teatre, Palau de la Música, Romea, teatre baret, que té premis de teatre... i ja ho veus, pareix si no existeixes. No sé, tenc la sensació que tot el e fet està enterrat dins l'arena com la Flor Romanial lgun dia espera rebrostar. He arribat a la conclusió il més important es fer feina personalment. Si en enç un cada mes ja està bé i em don per satisfet. exemple, fent de guia he ajudat a eliminar una litat de barbarismes mortal, abans deien *madera* i diuen *fusta*. He aconseguit que alguns guies hagin irsets de català. Un inclús ja ha fet el grau superior. eineta al teu redol. Aquí no hi ha societat civil. sta és la gran diferència amb Catalunya. Allà la ssa fa país i aquí no és sigui dimissionària sinó que et de cop.

tem pegat un bot molt gros. Hem passat del feudalisme al final del segle XX només en quaranta anys.

Catalunya hi ha una burgesia que compelix la seva s, aquí això no existeix.

erò aquí també passarà. Es qüestió de temps. Principat va existir una revolució industrial i a cipis del segle XX ja existia una burgesia que nançava els edificis modernistes de Gaudí.

però el que a mi me fot és que jo a això ja no ho . M'empenya bastant. A mi me passa una cosa. ists m'empenyen. Primer ja vaig molt empès d'anys on jo som Aries. Els Aries som molt ràpids. En brir una cosa ja la voldríem veure feta. I és clar, és de sempre que vas frenat, vas frenat.

"TOTS ELS POBLES TENEN DRET A LA INDEPENDENCIA"

* Què pensau de la independència?

Tots els pobles tenen dret a la independència. Ara bé els polítics no arreglaran res. Ells faran el que el poble demani, com és lògic i jo a la independència la veig com una passa molt enfora. És una paraula que encara assusta

* Voleu dir, però si ja la diu en Canyelles i tot?

Assusta i molt. Ara fa cinc anys autodeterminació assustava i ara ja no assusta. Idò ara estam igual. En Canyelles va dir independència com hagués pogut dir una altra cosa. Hi ha una feina a fer. Jo no som tan optimista com tu. No podem descansar gens. Hi ha molta feina per fer i cadascú al seu redol.

* Segons tinc entès, estau dins UM.

Sí, hi estic perquè és un projecte realista, que toca amb els peus en terra i que es dedica a crear un centre que és el que domina l'economia i a partir d'aquí, a partir de l'economia anar fent feina. UM ara s'ha obert moltíssim i crec que M.ª Antònia Munar és una valenta dona. Al final la jugada de Canyelles ha anat bé per a UM perquè n'ha sortit molt reforçada. En Jeroni Albertí m'ho va dir ben clar: *-Si UM se'n surt d'aquesta està salvada per sempre.*

* Què opinau de S'Arenal de Mallorca?

Es imprescindible, amb un estil molt arrelat dins el que era habitual. Tant és així que si un altre manacorí il·lustre com Mn. Antoni M.ª Alcover fos viu o bé hi col·laboraria o bé hi tindria polèmica.

Jaume Sastre

BIBLIOGRAFIA

DE GUILLEM FULLANA HADA D'EFK

Poesia:

El Poeta i la mar, col·lecció La Font de les Tortugues, Ciutat, 1956.

El Poeta i la mina, col·lecció Pedra Viva, Ciutat. 2a edició Caixa d'Estalvis, Manacor 1974.

Madona i l'arbre, Premi Carles Riba, 1969.

Erosfera, Caixa d'Estalvis, Manacor, 1982.

Poeta en bicicleta, Caixa d'Estalvis, Manacor, 1984.

Narració:

Cançó i conte del dimoni cucarell, Premi Artur Martorell. Concèntric, Barcelona.

Les vacances d'en Jordi, Premi Cavall Fort de Cantonigròs, 1968.

Tomeu, el pescador, L'infantil, Barcelona 1968.

La ponentada gran, Tià de sa real, Manacor 1979.

Teatre:

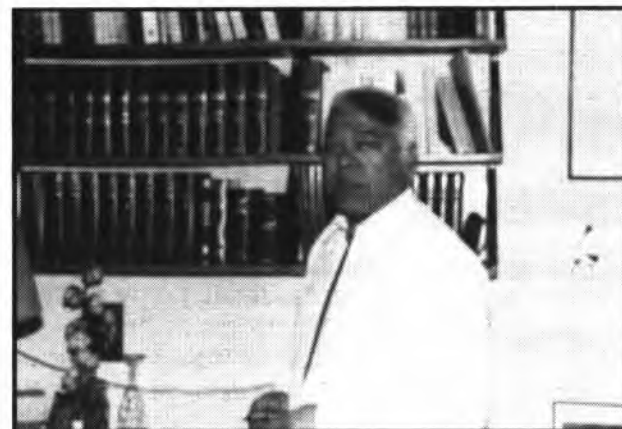
J.O.M. en un acte, Premi Club de Joves de Tarragona, 1967.

La mort de l'àvia, finalista Premi Sagarra, 1968.

Els de fora, Premi Ultima hora, 1968.

J.O.M. nova versió en dos actes. Premi Ciutat de Palma.

El dimoni cucarell. Edicions dom Boscó de Teatre, 1977.

~ GUILLEM D'EFK

Gimnèsies i Pitiüses (Lo Regne enmig del Mar). Música d'Antoni Parera Fons. Estrenada pel grup Capsigranys, 1981. Col·lecció Tià de sa Real, 1983.

Paisajexlindos. Estrenada a la Sala Mozart de Ciutat dins els actes de les Jornades sobre Immigració pel grup Taula Rodona, 1989.

Traduccions:

M. Poniatowski, *Les Choix de l'Espoir*, Dopesa, Barcelona 1971.

Sir Walter Scott, *Ivanhoe*, Bruguera 1975 i Ed. Orbis 1990.

Preescolar Santillana, programa global i integrador de distintes àrees, Santillana S.A., Madrid 1976.

Discografia:

Veu de Mallorca. Concèntric 6001 XC

Blues. Concèntric 6002 XC

Sempre tendres. Concèntric 6027 XC

Ol' Man River (Adaptació). Concèntric 6024 XC

Plou i fa sol, Premi Sant Jordi d'Or de Ràdio Barcelona. Concèntric 6036 XC

Cavallet de Serp. Concèntric 6074 UC.

Son Coletes. Concèntric 6050 UC.

La història del Dimoni Cucarell. Gran Premi Artur Martorell al millor disc infantil. Concèntric 6041 HC.

Nadal (amb altres). D'Efak: Santa Nit. Concèntric 6023 UC.

Lluc i el Poble (amb altres). D'Efak: *Per pujar a Lluc a peu*. Pro. Blau A012 P.M.

Cançons musicades per Antoni Parera Fons:

Viure a Barcelona. Canta Núria Feliu. Prod. Pu put! PSL 14.

Vou-Veríveu Mariner. Canta Núria Feliu. Prod. Pu Put! PZL 24.

Suquet de Peix. Hispavox SA, S 60.430

Canten, Els Pescadors de l'Escala: *La Jovençana, L'acordió captaire*.

LA PSICOESTETICA DEMANA L'ABSTENCIO

Davant el fet de les properes eleccions del sis de juny i donat el fet que cap de les diverses opcions que es presenten a la confrontació electoral ofereixen garanties de renovació i que

les diverses forces polítiques només volen servir-se dels vots del poble català per a les seves finalitats allunyades dels interessos del poble, i per mor de la negació de dur endavant un plebiscit sobre la independència de Catalunya, és per tot això que la Psicoestètica demana que s'opti per l'abstenció.

Reflexions entorn a l'assassinat de Petra Kelly i Gerd Bastian (i II)

Aquestes reflexions són produïdes pel detonant de la mort -assassinats per la societat alemanya- dels companys ecologistes Petra Kelly i Gerd Bastian. Volia començar aquest hivern un llibre de ficció, però la notícia m'està impedit bastir altra cosa que no sigui aquesta crònica passional de l'època obscura que ens ha tocat viure. Ben cert que amb aquest epistolari potser no guanyi mai cap premi literari ni sortirà, l'hipotètic llibre, ressenyat a Serra d'Or, l'Avui o altres mostradors de la nostra cultura convergent. Tu saps ben cert que sempre he escrit el que he sentit, i no he fet concessions de cap tipus. I així m'ha anat en el gremi de la ploma! Al cap de vint-i-dos anys d'escriure, no m'ha editat cap editorial de prestigi montserratí ni em coneix ningú al Principat. Ja sé que és un consol de beneïts, però a vegades, repassant la tràgica història de la literatura, pens en tota la colla d'escriptors maleïts que passaren desapercebuts en el seu temps i que ara són els nostres mestres de capçalera. ¿Recordar la incomprensió amb que la societat "il·lustrada" illenca va acollir "Mort de Dama", de Llorenç Villalonga? Llançaren un exemplar a la mar! No en parlem, dels destí tràgic de Babel, Kafka, Sade, l'oblit en què s'ha mantingut durant quaranta anys l'obra poètica de Rosselló-Pòrcel. Ningú fa un homenatge a Salvat Papasseit! I no en vull parlar, dels nostres revolucionaris: el Noi del Sucre, Durruti, els germans Ascaso, n'Andreu Nin. Per sort, un petit grupet d'organitzacions esquerranes li dedicaren, fa uns anys, una placa a Barcelona. Una nit plujosa, cercàrem desesperadament l'indret exacte, a les Rambles, on havien posat el petit recordatori. Plovia a bots i barrals. Jo havia d'agafar el vaixell al cap d'unes hores. No trobàrem el que cercàvem! Durant tot el viatge de tornada a l'illa vaig estar imaginant una tenebrosa

conspiració nazi-feixista que ens amagava el record dels nostres herois. Però la màgia i la utopia han desaparegut, arrasades, emportades per un terrible cicló, de la nostra vida quotidiana. El nou model de cotxe o la nova marca de vídeo o televisió amb pantalla panoràmica, són avui el desig i l'únic objectiu de les masses. Unes masses populars, uns pobles que han caigut, potser per pròpia voluntat, dins el pou sens fons de l'ull televisiu que vigila, des del fons del menjador de casa nostra, tots els nostres pensaments, tots els nostres moviments. Orwell va preveure el futur amb molts d'anys d'anticipació!

Potser fos interessant continuar l'antic epistolari. Les teves matisacions han estat sempre importants per a mi. Saps perfectament que sovint he seguit les recomanacions que m'has fet en el camí d'anar construint, en el buit, aquella famosa literatura nacional-popular aprovada en un polsós Congrés de Cultura Catalana del qual ningú ja no se'n recorda. Els teus poemes, els millors de la poesia catalana actual, sempre han estat presents dins la grisor que m'encercla.

Cobert de pólvora
(avancen amb caps tallats, creu-me)
cobert de pólvora et miro
(devoren l'ànima dels nostres, fins als ossos)
cobert de pólvora
(un únic colom travessa la vall carregat d'esperança)
I els ulls nus
(i som l'última trinxera: darrere nostre, la fi)
darrer bastió
(sòspiro pel teu rostre, amor meu, tot fosc de pólvora)
Els ulls aquests
TOTS ELS ULLS

Mai com ara les guerres s'havien estès tant per la superfície calcigada de la vella Europa. L'antiga Unió Soviètica esclata en mil conflictes. Velles nacions, oprimides pels imperis proven de recuperar l'alè enmig de rius de sang. Sorgeixen forces tenebroses. Hi ha voluntaris de l'extrema dreta a Croàcia, a Bòsnia. "Avancen amb caps tallats". Has vist els milicians de qualsevol grup, els mercenaris de qualsevol exèrcit d'ocupació, disparant contra els ferits en terra, portant òrgans sexuals fermats al cinturó? Els franc-tiradors serbis o bosniacs cobren en dòlars cada mort. La tele ens ofereix, cada dia, en directe, reportatges, entrevistes esfereïdors per la seva brutalitat. Alemanya envia als Balcans l'armament rus més modern, agafat després del saqueig de la desapareguda RDA. Xevarnadze vol reinstaurar la monarquia a Geòrgia. L'autopista Praga-Berlín s'ha convertit en el major bordell del món: milers de jovenetes txeques i eslovaques s'ofereixen per una Coca-Cola als petitburgesos alemanys que aprofiten a fons l'ocasió: benzina barata a Praga -encara subvencionada per Rússia- i al·lotes a l'abast per triar a milers. Sembla com si Europa hagués enfollit en caure el mur de Berlín. Tothom vol ser propietari, gaudir dels "avantatges" de la societat de consum. Enderrocaren els sistemes degenerats de capitalisme d'Estat a l'Est pensat que en vint-i-quatre hores assolirien el "paradís" occidental. Ara, els vells moren de fam als asils i les dones es venen per un dinar a un restaurant de la

carretera. Petra Kelly i el seu company són obligats al suïcidi a Alemanya, i la mort plana cada hora sobre Sarajevo. Aquest és el Nou Ordre Internacional sorgit de l'enfonsament del socialisme degenerat! Per això ara mateix m'es molt difícil començar a escriure un llibre de ficció. Ja sé que la moda és la literatura infantil, la novel·la eròtica, policíaca. Els editors van al negoci. Editar el material que es ven. A l'època del buit i el desencís més evident, seria massa demanar-los que actuessin contra els seus interessos. Per això no perdre temps enviant aquestes cartes a cap editorial. Seria feina inútil. M'ha passat sovint. Ho saps. Una vegada, seguint el mal consell d'un amic, ho vaig provar. El comissari d'aquella editorial -un amic de propietari, cap dels botxins del Consell Assessor m'escrigué dient-me que no entenia res. Encara la guard, aquella carta! Em demanava si havia pretès escriure un llibre de poemes, una novel·la o una obra de teatre. Em suggeria aprendre a diferenciar els estils i gèneres. Me'n vaig riure molt de la seva ignorància, malgrat el meu llibre no passés el rigorós control de la fàbrica de fer diners. Perfeccionar saber distingir els diversos gèneres: ben segur que també diferenciava races -blancs, negres, grocs-, també devia classificar les persones per classes socials -pobres, rics- catalogant la intel·ligència mitjançant els títols acadèmics que poden mostrar -metge, advocat, enginyer, arquitecte-. Quadricula la literatura, quadricula la vida, defensar l'ordre establert. Tot és el mateix. Una concepció porta a l'altra talment com un peix que es mengi la cua. Un cercle infernal. No ho he tornat a provar mai més. No se'm passa pel cap enviar les coses que escriu a una editorial. A vegades, per allò de provar sort m'he atrevit a enviar algun original a un concurs de poble, i, sorpres novament, he pogut llegir infinita d'insults damunt el mateix original: "Propaganda esquerrana", "Confon la literatura amb el periodisme", "Obra pessimista no apta per a ser llegida", "Massa mallorquinismes en la narració". El llista podria fer infinit. Per això, cada vegada més, aquest tipus de literatura que estic acostumat a escriure em sembla un carreró sense sortida que no veurà mai la llum. En tenc la certesa absoluta. M'estranya molt que algunes vegades m'hagin concedit algun guardó. Després he sabut que el premi, el guanyava per carambola. Entre les obres presentades n'havia d'autors que podien fer la competència als membres del jurat, i aquests, previsors, en lloc de premiar al que segons els seus canons era el millor el donaven a un desconegut que sabien -en això són autèntics mestres!- que no els molestaria mai ni els disputaria la mica de fama literària de què gaudien. Per això em consider i sempre m'he considerat al marge de tot aquest muntatge jocfloralista que ens envolta. Pens que les dues maneres d'escriure -la teva i la meua- són bastant idèntiques complementàries. Dos marginats que treballen sense descans, en el silenci, i no els edita ningú. Sovint ni ens importa que ens publiquin, tal és el fàstic que ens produeix la "cultura" oficial! Potser aquesta marginalitat és la que fa que puguem escriure el que volem sense restar subjectes a les modes o als gustos de qualsevol comissari d'editorial nostrada.

Demà continuarem. El temps és l'única cosa que encara no ens han pogut robar.

Miquel López i Crespi

PLACA DE TOROS DE PALMA
DISSABTE 29 DE MAIG A LES 22 HRS.

OSSFAR
Presenta
"LA MADRE DE TODOS LOS CONSIERTOS"

El nou espectacle...
INDIANA PONS
EN BUSCA DE LA PORSELLA RUSTIDA

NINS I NINES GRATIS
OSSIFAR VOS CONVIDA

INFORMAT EN ELS PUNTS DE VENDA

VENDA ANTICIPADA D'ENTRADAS
XOCOLAT centre
DISCOS BABA INCA MANA JUI
CA NALEIX TITANIX

ANT. CADA 1.000 - DIA DEL CONCERT 1.300

Tu3
Espectacles

Quan sa persona ve al món,
té un "sello" assignat,
sortat o desgraciat,
molts diferents tots ells són.
Trobarà al teu contorn
gent que t'ajudarà
i un altre te llevarà
tots es pèls del teu "popon".

Quan jovenet me passà,
cosa que no esperava,
nina m'"encarinyava"
amb so seu tan dolç parlar,
ses formes vaig reparar:
era ben feta i guapa
d'una estatura alta,
amb elegant caminar.

El seu esser me va entrar
dins el meu enteniment
com un vi de bon bevent
ella me va engatar,
meu pensament s'inclinà
pensant sempre en na Maria,
aquest nom guapo tenia
de ver, tot l'acompanyà.

Jo era de casa rica,
el béns, de ver, abundaven,
de senyors se nos tractaven...
sa gent que allà et servia.
Es capritxos que tenia,
tots ells eren servits:
tan grossos, també petits,
a res se me negaria.

No tenia cap germà
ni tampoc una germana,
de petit, se me tractava
visquent a lo marahà.
De matí per berenar
sa minyona me servia,
sa xocolata me duria
i ensaïmada per mullar.

Professor particular
el meu pare pagaria,
cap moment no miraria
si molt li pogués costar,
els doblers van abundar
de ses rendes que cobrava,
de molta terra i casa
cap pena va passar.

El seu somni s'inclinà
que prengué una carrera,
com que ell advocat era,
als càrrecs va ocupar;
com que sempre bé obrà,
se li tenia respecte,
a dins aquest gran concepte
molta de gent ajudà.

D'una casa honorífica
nostra gent se la tractava,
el meu pare ajudava
a la gent que més sofria.
Era per ell gran delícia
l pobre fer favor,
lo tenia per honor
fer sa tan noble carícia.

Els meus pares alternaven
amb sa gent més distingida,
cada dematí a missa,
d'això no se descuidaven.

L'amor és lo vertader

Clement Garau i Salvà

Quan de petits, se'ls ficaren
creència religiosa,
la trobaven profitosa
perquè sempre comandaren.

El ric sempre va escoltar
es consell del dit rector,
feien ells el lligassó
pel "mando" ells ostentar.
Els duros van engronsar
de tots els bons pagadors,
"gastos" i contribucions
d'això no se descuidà.

També s'interessaven
dels joves corregir,
inclús per fer-los unir
així com ells lo trobaren;
classe en classe mesclaven
per sa riquesa augmentar,
això mai se descuidà,
grossa passió hi posaven.

Quan desset anys vaig complir,
me sentia poderós,
el meu pare "carinyós"
me va voler advertir.
Has de seguir es camí
de ses velles tradicions,
el do dels bons senyors,
de fet, tu has de seguir.

Posseint sa gran riquesa
i títol d'advocat,
seràs homo respectat
a dins sa gent de noblesa,
per lo tant sa via aqueixa
tu lo tendràs que seguir.
No desviïs es camí
d'aquesta tan digna empresa.

El meu pensament anava
inclinat a na Maria
que la vaig conèixer un dia:
sa passió me dominava.
Tan ben feta la robava,
amb un parlar amorós
i un riure tan piadós
i amb "soltura" caminava.

Aquella jove havia
robat tot lo meu esser,
no podia oblidar-la,
somniaant-la nit i dia,
per ella passió sentia
dins lo profund del meu cor.
Què serà, pobret de jo,
si no ella aconseguia?

Jo havia guardat silenci
damunt tal particular,
cap moment ne vaig parlar,
dels pares seva presència
sa meva conveniència
de fet, la estudiava,
i es moment premeditava
per prendre meva llicència.

Un dia es rector vengué
a parlar amb el meu pare
de ses coses que passava

i amb mi ell s'entretengué.
Seràs un homo de bé
se segueixes nostre camí.
Fa temps que nos s'usa així
i en tu esperances tendré.

Es consell que te daré
que et casis amb dona rica,
sa vida no se complica
quan a un li sobren doblers.
Tendràs lo que has de mester,
lo tendràs sempre a mà,
de tot podràs "disfrutar",
només un ric això té.

Pare, li vull demanar
una cosa indiscreta,
crec que es dobler no concreta
sa felicitat donar.
Una altra cosa hi ha
que domina sa persona.
S'amor és espina fonda
que el teu cor farà sagnar.

Això a mi me passà
un dia que em passejava:
a davant mi caminava
jove que m'"encarinyà".
No me vaig aturar a pensar
si era pobra o rica.
A dins tu cosa s'afica
que el teu cor fa palpar.

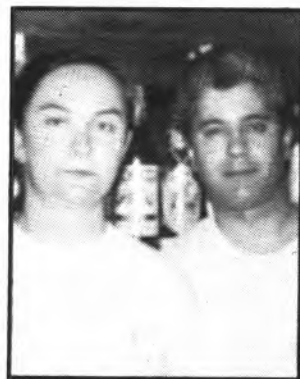
Per lo tant, pare, diré

que me va encativar.
del meu pensament se'n va
aquell amor vertader,
cap moment oblidaré
aquella guapa Maria
que me conquistà un dia
quan caminant pel carrer.

Renegaré sa riquesa
que el meu pare em puga dar.
Amb sa vida vull lluitar
mesclat a dins sa pobresa,
s'amor dins sa vida aqueixa
no és lo més preferit.
Dona culta, de profit,
és sa més grossa noblesa.

Sa riquesa du sa guerra
si no hi ha fraternitat;
això està demostrat
a la dreta i a l'esquerra.
Sa persona s'esberra
quan no hi ha sentit d'amor,
n'és com el bon sonador
rompent cordes de guitarra.

S'amor me durà a sa pau,
concòrdia i felicitat,
dins un món determinat,
sa riquesa no mirau.
Amb sa dona "disfrutau"
dins el bon enteniment,
això és un al·licient,
de viure no vos cansau.

En Juanjo Nieto és l'amo del RESTAURANT SA VOLTA del carrer dels Apuntadors de Ciutat. Cuina castellana, amb gambes a l'all, "salpicon" de gambes, "chichas", butza, etc. Preu mitjà del dinar 800 ptes.

La parròquia de la Santíssima Trinitat fou l'escenari de l'enllaç matrimonial Queirolo-Jaume, que el passat 13 de març juntaren les seves vides. En sortir de l'església anaren al restaurant de Can Penasso on feren un sopar d'aquells de pinyol vermell. (Foto Studio Monserrat)

D menorca

DISSENY MEDITERRANI;
UN MAR DE COLORES I FORMES;
CERÀMICA, TAPISOS,
BIJUTERIA, VESTITS DE BODA
I VENTALLS PINTATS A
MÀ. BOSSAS I TOT TIPUS DE
COMPLEMENTES.
EXPOSICIÓ PERMANENT
D'ARTISTES MENORQUINS.

CARME 13
CIUTAT, T. 72 80 13
HORARI COMERCIAL

BARBACOA GRILL LA ESQUINA. Aquest restaurant barbacoa, situat a la cantonada just devora l'hotel Taurus Park de s'Arenal, és regentat per la presidenta de la Unió Esportiva Arenal, la popular militant d'UM Caterina Mestres. Hi podeu menjar paelles o arròs brut, frit de freixura, carn torrada, pa amb oli i cuixot entre altres coses. El menú dels dia val 850 ptes.

Na Teresa Martin i en Joan Carlos Llaurador es varen casar el passat 24 d'abril a l'església de sa Cabaneta, a Marratxí. Després i juntament amb els seus familiars i convidats anaren al restaurant Montebello per celebrar la seva unió, peus davall taula. (Foto Velázquez)

La unió matrimonial de na Magdalena Pons i en Francisco Ramirez va tenir lloc el passat dia 8 de maig a l'església de Santa Eulàlia, a Palma. En haver acabat la cerimònia religiosa, anaren al restaurant de Son Termes per fer-hi el sopar nupcial. Enhorabona! (Foto Velázquez)

En Jordi i na Catalina es casaren el passat 24 d'abril a l'església de Sant Marçal; a la foto els podem veure en aquest dia tan assenyalat. Posteriorment anaren al Reial Club Nàutic on tingué lloc el sopar nupcial. (Foto Studio Monserrat)

Na Maria Isabel Roldan i en Miquel Jimenez es varen casar el passat diumenge dia 9 de maig a l'església del Coll d'en Rabassa. Una vegada sortiren de la parròquia, anaren amb els seus familiars i amics al restaurant Pequeño Mundo, on feren el dinar de noces. (Foto Velázquez)

El passat 24 d'abril va tenir lloc l'enllaç matrimonial Marqués-Bordoy a l'església de Son Ferriol. A la foto podem veure la parella el dia del seu matrimoni. En haver sortit de la parròquia anaren al Restaurant Meson Tio Pepe on oferiren el sopar de noces a tots els seus convidats. (Foto Studio Monserrat)

L'enllaç Piñar-Sánchez va tenir lloc el passat dia 27 de març a la Seu de Mallorca; un cop units en sant matrimoni anaren amb els seus familiars i amics al Meson Tio Pepe on oferiren el sopar nupcial. Enhorabona! (Foto Studio Monserrat)

Les noces de na Coloma Parets i en Miquel Arbós tingueren lloc el passat 23 de gener a l'església parroquial del Coll d'en Rabassa. Posteriorment es dirigiren amb tots els seus convidats al restaurant Cas Carboner de Montuïri, on feren un sopar d'aquells de pinyol vermell. (Foto Velázquez)

El passat dia 13 de febrer als Jutjats de Valldemossa es varen casar en Bernat Ochoa i na Maribel Adan. A la foto els podem veure en aquest dia tan assenyalat. Després anaren al restaurant Can Moreno, a Génova, per fer-hi el sopar nupcial. Molta felicitat! (Foto Velázquez)

Na Josefina Moreno i en Lluís Garcia es varen casar el passat 13 de febrer a l'església del Secar de la Real. Un cop que s'hagué celebrat la cerimònia religiosa, i amb la companyia de tots els seus amics i familiars, anaren al restaurant Bristol, a Son Bonet, on oferiren el dinar de noces. Per molts d'anys! (Foto Velázquez)

L'ESTEL de Mallorca

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom.: .....

Carrer.: .....

D. P. ....

Població.: ..... Tel.: .....

M'interessa una subscripció:

☐ **SEMESTRAL 1.500 PTS**

Rebut domiciliari a un banc

Entitat: .....

Sucursal: .....

Banc.: ..... Suc.: .....

Compte n.º: .....

Titular: .....

Firma

Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Camí de les Pedreres, 30, s'Arenal

MATERIALS PEL LA CONSTRUCCIÓ

CAN MARÍ

Carretera de Manacor, 403 - Davant la gasolinera - Telf. 42 83 00 -
SON FERRIOL. DISSABTES DEMATÍ OBERT.